

Беларускія Ведамасці

НЬЮ-ЁРК – ВАРШАВА, студзень-сакавік 2009 г.

Фота Каст К.

Раздушым гадзіну!

РЫХТУЕМСЯ ДА РАЗВІЦЦЯ ПАДЗЕЯЎ

(Выступ на сакавіцкім Сойме Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ і Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”)

...Падзеі ў Беларусі (і ў цэлым у свеце) усё больш развіваюцца па сцэнары крызісу, які істотна ўплывае на палітычныя паводзіны. Чакаецца, што абстрактныя можа пачацца ўжо ў канцы красавіка гэтага года. Стытуацыя абумоўлена перш за ўсё ўнутранай антыбеларускай палітыкай рэжыму. Крызіс абвастрыў гэтую стытуацыю, і грамадства ўжо пачало пажынаць горкія вынікі эканамічнага і палітычнага лукашызму.

Напярэдадні магчымых зрухаў у грамадстве ўсім нам, сябрам Народнага Фронту і ўсяго нашага нацыянальна-дэмакратычнага руху, неабходна яшчэ раз нагадаць сабе аб пазыцыі, прынцыпах і сэнсе нашых паводзінаў у зьменных абставінах.

У ацэнцы міжнародных адносінаў да антыбеларускага рэжыму мы адстойвалі неабходнасьць міжнароднай крытыкі дыктатуры, дачыненняў з рэжымам на пэўных умовах (з магчымасьцю санкцыяў пры невыкананьні ўмоваў) і правядзеньне палітыкі салідарнасьці зь беларускім апазыцыйным нацыянальна-дэмакратычным рухам. Мы выступалі супраць ізаляцыі рэжыму, паколькі (як пацьвердзіла сусьветная практыка) ізаляцыя ўмацоўвае дыктатуру і нішчыць, аслабляе народ.

Рэальнасьць, аднак, прадэманстравала зусім іншую карціну эўрапалітыкі ў дачыненні да Беларусі. Усе азначаныя вышэй прынцыпы былі скамечаныя. Эўропа, зыходзячы з традыцыі падвойных стандартаў, пачала балансаваць сваю палітыку ў Беларусі разам з Расеяй, арганізоўваць сумесна з КГБ зьнішчэньне нацыянальна-вызвольнай апазыцыі (БНФ) і ствараць тут сваё апазыцыйнае лобі. Эўропа баіцца нацыянальнай дэмакратычнай сілы (зь якой трэба лічыцца) і хацела б мець тут сваю апазыцыйную марыянэтку без выразнага нацыянальнага аблічча. Ім, разам з КГБ, удалося раскалоць

БНФ і стварыць тут сваю апазыцыю, пагрунтаваную на лібэральных ідэях касмапалітычнай дэмакратыі і знешніх рэсурсах. Натуральна, што падстаўная апазыцыя аказалася маргінальнай, нацыянальна безідэйнай і поўнасьцю палітычна бясьсільнай. Вынік яе палітычнае дзейнасьці, калі браць агулам, – ня тое, што нуль, а хутчэй мінус.

Эўропа, відаць, не зразумела, што яна сама зьяўляецца прычынай мінуловага выніку свайго штучнага стварэньня. Аднак, да 2008 года яна ўжо ўбачыла поўны тупік сваёй палітыкі вялай ізаляцыі Беларусі і стаўкі на падстаўную апазыцыю.

Невядома да якой ступені маразму датрывала б гэтае становішча, калі б не ваенная агрэсія і напад Расеі на Грузію. Тое, аб чым мы ўсе гэтыя 14 гадоў даводзілі эўрапейскім палітыкам (аб агрэсіўнай сутнасьці расейскага імперыялізму) раптам дайшло, напалохала, вымусіла прымаць рашэньні. Эўропа перастала гуляць са сваёй апазыцыйнай падстаўкай і пачала наўпрост дамаўляцца з антыбеларускім рэжымам. Дачыненні перайшлі ў геапалітычную сфэру. Эўразьвяз нарэшце зразумеў, што захоп Беларусі Расеяй (якому ён спрыяў пад выглядам „пашырэньня дэмакратыі“) не прынясе яму ніякай транзітнай, палітычнай, эканамічнай і іншай выгады, акрамя пагрозы і небясьпекі.

Стварылася новая палітычная сытуацыя (на мой погляд, часовага кшталту), якая ў адных спарадзіла ілюзіі надзеяў, у іншых канчаткова забылася ўсё ў галаве.

Падстаўная апазыцыя, якая раптам апынулася на ўзбочы брусэльскіх інтарэсаў, падзялілася, шукае сваю ролю ў чужой палітыцы. Адны цалкам падтрымліваюць усе эўрапейскія дзеянні і ініцыятывы і лічаць, што „ім“ (гэта значыць, „апазыцыі“) трэба супрацоўнічаць з Эўразьвязам і з рэжымам Лукашэнкі, каб дапамагчы антыбеларускаму рэжыму ськіравацца і ўвайсьці ў Эўропу. Гэта, маўляў, трэба рабіць дзеля таго, каб запабегчы агрэсіі Расеі і гарантаваць захаваньне незалежнасьці Беларусі. Іншыя лічаць, што асноўнае ёсьць каштоўнасьці прынцыпы (правы чалавека, свабода друку і г.д.) і імі нельга паступацца дзеля незалежнасьці і геапалітычных задачай. Супрацоўнічаць з рэжымам Лукашэнкі Эўропа павінна, на іх думку, ставячы ўмовы захаваньня дэмакратычных каштоўнасьцяў. Пытаньня, што рабіць, калі Лукашэнка ня стане трымацца названых каштоўнасьцяў (а ён ня стане) – гэтае пытаньне не задаецца (адпаведна, няма і адказу). Затое першыя „апазыцыяністы“ адказ на яго маюць – супрацоўнічаць нягледзячы ні на што – „лепш Лукашэнка, чым Пуцін“.

І першы і другі падыход не зьяўляюцца ні змагарнымі, ні апазыцыйнымі. Гэта тыповая платформа калабарацыі. Калабарацыя з антыбеларускім рэжымам у справе незалежнасьці і свабоды – рэч абсалютна беспэрспэктывная і абсурдная. Плюсы тут часовыя, ілюзорныя і мізэрныя, мінусы пастаянныя, велізарныя і сьмярдзючыя.

Новая палітыка Эўразьвязу адносна рэжыму на Беларусі – гэта ёсьць ягонае палітыка і праводзіць ён яе ў сваіх інтарэсах, мэтамі, якія лічыць патрэбнымі. Нам такая палітыка, якая ўключае Беларусь у сфэру эўрапейскіх дачынаў, – зручная, але, паўтараю, гэта ёсьць палітыка Эўразьвязу, якую ён будзе праводзіць, не лічачыся з нашымі нацыянальнымі інтарэсамі.

Трэба мець на ўвазе, што ў істоце рэчы нічога не перамянілася, акрамя тактыкі. Сацыялістычнае кіраўніцтва эўраструктураў і цяпер едзе ў Менск праз Маскву. Гэтак ехаў да Лукашэнкі Саліяна, гэтак ехаў Тэры Дэйвіс (выйшаў з левага крыла лейбарыстаў, фактычна камуністаў, што былі на ўтрыманьні КПСС). Вядома, што ён там, у Маскве, нагаварыў, сказаў, што расейская дэмакратыя на 20 гадоў апырэдзіла беларускую. Маразм і падвойны стандарт неад’емныя атрыбуты гэтай ружовай эўрапалітыкі. Можна прадбачыць, чым яна скончыцца ў адносінах да Лукашэнкі (я пра гэта ўжо пісаў).

Нашая пазыцыя нацыянальна-дэмакратычных сілаў Беларусі і нашай народнай партыі (КХП-БНФ) вызначана даўно: змаганьне з антыбеларускім рэжымам і яго антынароднай палітыкай. Мы не павінны перашкаджаць дачынаў Эўразьвязу з антыбеларускім рэжымам, улічваючы абставіны, якія нам выгадныя. Але нельга дапускаць, каб пры гэтым гандлявалі нашымі каштоўнасьцямі, незалежнасьцю і свабодай.

У рэчышчы нашых асьветніцкіх і палітычных задачай мы, – фронтаўцы, – павінны і надалей (асабліва ў гэты час) рыхтаваць глебу для шырокага грамадзкага змаганьня. Наша палітыка робіцца тут на Беларусі і тут вырашаецца наш народны лёс.

Якраз менавіта тут, а не ў ацэнках дачынаў рэжыма з Эўропай узнікае пытаньне прынцыповай важнасьці, якое высвятляе пазыцыі. Калабаранты ўсіх масьцяў з падстаўной апазыцыі і са структураў улады кажуць у адно: нельга, маўляў, ня добра, выкарыстоўваць крызіс у барацьбе супраць улады. Трэба, маўляў, дапамагчы рэжыму выйсьці з крызісу, думаць пра інтарэсы ўсяго грамадства, нацыі і дзяржавы, а ня жыць па прынцыпу „чым горш, тым лепш“.

Такая ахоўніцкая пазыцыя наскрозь фальшывая і вядомая ня толькі з часу распаду СССР. Гэта ахоўніцкая класіка ўсялякай дыктатуры, абсалютызму і прыгняталіцкага рэжыму. Каб уратаваць скуру, ставілі грамадства ў выключнае становішча, якое абавязвала да супольных дзеяньняў на глебе нацыянальных інтарэсаў. Тут і „маленькая пераможная вайна“ і „вайна народная“, і „Дойчлянд уйбэр альлес“ і нават „трацкісцкія сабакі“ і „жыда-масоны“. А тут крызіс здарыўся. „Усе на барацьбу з крызісам (які, маўляў, прышоў з Захаду), уратуем Беларусь, – выступаюць ахоўнікі і калабаранты, – дапаможам ураду!“

Скажу адразу, нічога з гэтага ня выйдзе ў Беларусі (акрамя ганьбы крыкунам). Усе дыктатуры, якія існавалі і існуюць, вырасталі на нацыянальнай (альбо імперскай) аснове, таму ашукаць народ і ратаваць сваю ўладу на абароне быццам бы нацыянальных інтарэсаў дыктатарам, як правіла, удалася. У Беларусі ж не нацыянальны, а антынацыянальны антыбеларускі рэжым, які адкрыта праводзіць антыбеларускую палітыку. Гэта прамаскоўскі рэжым, які ўтварыўся шляхам унутранай акупацыі беларускай улады прамаскоўскімі сіламі. Калі хто яшчэ за амаль 15 гадоў рэжыму гэтага не зразумеў, то цяпер, калі жыцьцё прымусяць думаць, – уцяміць хутка.

Пра якія там „нацыянальныя інтарэсы“ гэтая антынацыянальная ўлада будзе яшчэ казаць беларусам?! Чатырнаццаць гадоў яна плявала на беларускія інтарэсы. Гэты рэжым сваёй кансэрвацыйнай саветчыны, шашнямі з Масквой і душэньнем усяго жывога давёў наш народ да такога стану, што ён не можа ўжо справіцца з бядой. Якую камарыльню ён павінен яшчэ ратаваць!? Людзей трэба перастаць палюбаць і душыць падаткамі, кантрактамі, кагэбістамі, кантралёрамі, судамі, амонамі, дэвальвацыйнай, інтэграцыйнай, стабілізацыйнай, трасцай з хваробай. Людзям трэба вольна дыхаць, вольна працаваць і мець сваё. Пакуль існуе гэты рэжым і ягоны начальнік, ня будзе ні павагі, ні волі, ні свайго. Заганяюць вунь ужо людзей у пятлю і хоць бы што, памаўківаюць, фэльетончыкі папісваюць. Усялякі антынародны рэжым, дарэчы, існуе толькі таму, што зь ім супрацоўнічае эліта, тэхнакратыя, інтэлігенцыя („слушай бацьку“). Ня толькі на „амоне“ – на „ізотовічах“ трымаецца рэжым.

Хто там ладзіў „мобы-шмобы“ і прасіў пераменаў? Вось яны йдуць перамены – крызіс. Перамены, аднак, можа ажыцьцявіць толькі народная сіла. Гэта тая частка народа, якая працуе, кіруе вытворчасцю, на чых плячах трымаецца ўлада. Гэта людзі, якія ствараюць ідэі і дабрабыт нацыі. Канкрэтныя дзеянні і мэты будуць неўзабаве надрукаваныя ў дакументах нашага руху і партыі.

Задача эліты, інтэлігенцыі не зьберагаць збанкрутаваны рэжым, не дапамагчы яму ўратавацца, выходзіць з крызісу, каб потым ён загнаў усіх у труну, а ліквідаваць яго як першапрычыну асабліва цяжкага крызісу на Беларусі. Шанц трэба скарыстаць, дапамагчы людзям усьвядоміць рэальны шлях свабоды і пераменаў. Лукашэнка – гэта пэрманэнтная пагроза незалежнасьці Беларусі. Незалежнасьць, дзяржава і нацыя ня ёсьць для яго каштоўнасьці, а толькі тавар, якім можна гандляваць у інтарэсах. Колькі гадоў зьневажаньня і духоўнага рабства трэба выцерпець, каб гэта нарэшце ўбачыць?!

Але надыходзіць час, калі дарогу змогуць убачыць усе (калі захочуць). Гэты час настае неўзабавна і хутка. Будзьма ж гатовыя яго спаткаць.

Зянон Пазьняк

15 сакавіка 2009 г.

ЛУКАШЭНКА ПАВІНЕН ЗЫЙСЬЦІ!

(Ліст сябрам Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ.
9 студзеня 2009 г.)

Гэты мой кароткі ліст будзе ацэначным, бо спадзяюся, што апошнія падзеі на Беларусі і ў сьвечце Вам добра вядомыя і пазнавальныя, не вымагаюць доўгага аналізу, бо зьяўляюцца працягам таго, што існавала і было вядома раней. Наша пазыцыя тут вызначана. Падкрэсьлю, аднак, істотныя нашыя ацэнкі па трох тэмах, якія клапоцяць грамадзтва, – гэта **фінансава-эканамічны крызіс, дэвальвацыя і нішчэньне прадпрыемальніцтва.**

* * *

Крызіс на Беларусі ёсьць, ён разьвіваецца і дзень у дзень пагаршае становішча краіны і людзей. Гэта адчувае кожны беларус.

Хто вінаваты ў крызісе? Хто яго выклікаў на Беларусі?

Фінансава-эканамічны крызіс на Беларусі выклікаў рэжым улады (які тут кіруе) і ягоная палітыка, якую ён праводзіць у нашай краіне. Асабістую адказнасьць за яго вынікі нясе нелегітымны кіраўнік усёй улады на Беларусі Аляксандар Лукашэнка. Такая ёсьць праўда. І ніякія спасылкі на сусьветны фінансавы крызіс, на Расею, на нафту ды газ не дапамогуць і не апраўдаюць яго.

Зьявіліся цяжкасьці і ў іншых краінах, але на простых людзях (ня ўлучаючы у бізнэс) крызіс мала адчуваецца (ЗША), а ў Польшчы і Летуве практычна не адчуваецца. Гэта таму, што эканомікі дэмакратычных краінаў здольныя вытрымліваць хваробу крызісаў, а ўрады гэтых краінаў праводзяць нацыянальную і адэкватную палітыку.

Крызіс узнік на Захадзе, але неспрэчна прыйшоў да нас з Расеі. На Беларусі ён падрыхтаваны рэжымам Лукашэнка і вынікае з яго антынацыянальнай і эканамічна неадэкватнай палітыкі. Сутнасьць яе – поўны кантроль групы ўлады над эканомікай, эканамічнай дзейнасьцю і ўласнасьцю. Беларусь на Беларусі ня стаў па-сапраўднаму ні вольным уласнікам, ні вытворцам. Ён зрабіўся чалавекам (чым бы ні займаўся), цалкам залежным ад хунты, якая кіруе, і ад яе так званых „органаў”.

Другое зьлачынства рэжыму – амаль цалкавітая прывязка беларускага гандлю, энэргетыкі і эканомікі да эканамічна і палітычна хворай вялікадзяржаўнай Расеі. Гэта зроблена штучна і насуперак нацыянальным інтарэсам. Трэцяе і галоўнае зьлачынства – вынішчэньне беларускай культуры, мовы, школы, літаратуры, здушэньне носьбітаў нацыянальнага духу і параліч нацыянальнага жыцця.

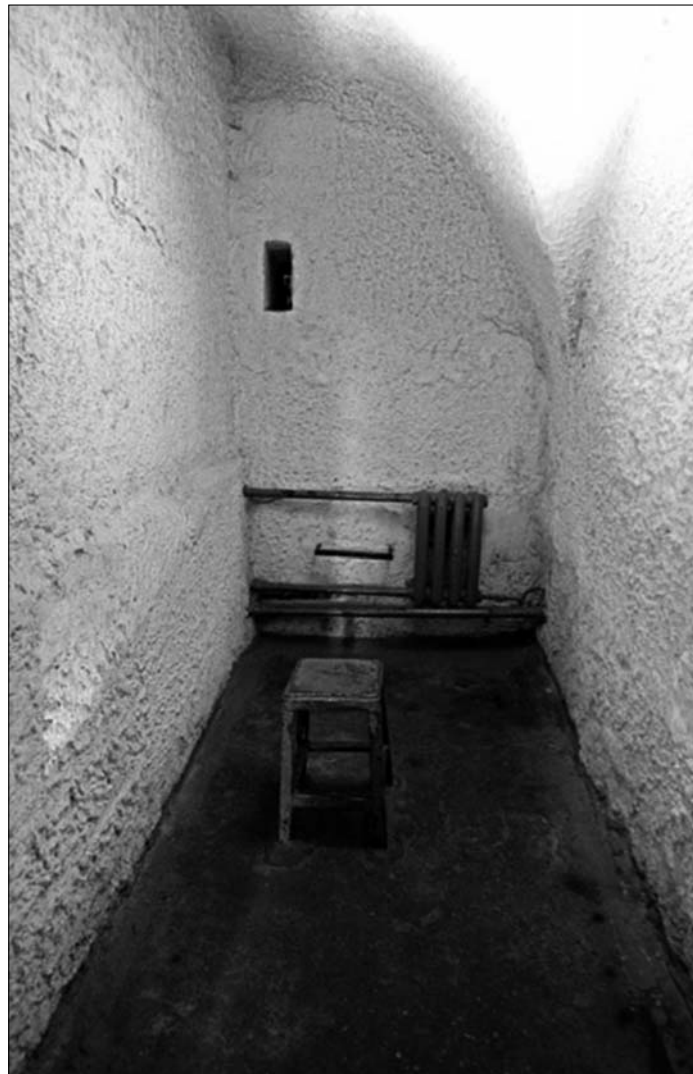
Рэжым зманіпуляваў і загнаў людзей у спутанае грамадзтва закладнікаў ягонай палітыкі, памылак, фобіяў і капрызаў, зь неразвiтымі дачыненнямі ўласнасьці, зь бедным і несфармаваным унутраным рынкам, зь несвабоднымі вытворцамі. Гэта збочаная сістэма, якая няздольная самаразвiвацца і нават адэкватна рэагаваць на ўдары эканамічнага крызісу, які (у значнай ступені) сама ж і спарадзіла.

Фінансавы крызіс пачаўся летам 2008 года ў ЗША. Але характэрна, што з канца жніўня пачынае няўхільна падвышацца курс даляра адносна ўсіх эўрапейскіх валют. За пару месяцаў рост быў больш чым на 30 адсоткаў. Людзі, якія працуюць у дзяржаўнай фінансавай сфэры, павінны выдатна ведаць, што азначаюць цыклічныя рэгулярныя паніжэньні і павышэньні курсу даляра, хто і чаму гэта робіць (усе чулі выступ Грынспіна ў Кангрэсе ЗША ў кастрычніку мінулага года). Уладная сістэма рэжыму (пры ўмове, калі б думалі пра дзяржаву) ужо ў гэты час павінна б правесці дэвальвацыю. Аднак дэвальвацыі не рабілі. Затое ўвесь час, як даляр рэзка йшоў у гару, на Беларусі трымалі яго стабільную нізкую цану і прыгаворвалі „стабільнасьць, стабільнасьць”. Той, хто ведаў сэнс гэтай „стабільнасьці”, скупляў даляры. Але хто ведаў?

„Можа нехта і скарыстаў, – кажа асьцярожны С. Багданкевіч, – але вельмі вузкае кола ведала, што рыхтуецца дэвальвацыя”. (Радзьё „Свабода”, 7 студзеня). Тады чаму гэтае „вузкае кола” трымала ўсё да Новага году і сьведама „прафукала” амаль палову залатога запасу краіны? Што іх стрымлівала?

Рытарычнае пытаньне. Народ адчувае ашуканцтва і абурэцца правільна. Хоць кабінэтныя „спэцы” і абзываюць яго цяпер: „...неймаверна нізкі ўзровень эканамічнай пісьменнасьці насельніцтва”. Але таму яго й ашукалі, што „нізкі”. І „спэцы” маўчалі.

Ратаваць рэжым першымі якраз і кінуліся гэтыя „спэцы”. Выхад са становішча (глыбокадумна кажа адзін „экспэрт”) – гэта пераход на рускі рубель. Паратунак, маўляў, у Расеі (Л. Заіка). Але ведаем мы такіх „экспэртаў”.

(Фота Ю. Даршакіна)

Арыштанцкая цэля ў Бэрнардынскіх мурах.

Іншы спэцыяліст-эканаміст выступіў з цэлай папулярнай праграмай. „Заклікаю калегаў да прафэсійнага падыходу і адказнасьці”, – кажа эканаміст, – і „самае галоўнае” – „апазыцыя мусіць зьмяніцца”, „узгадаць, чаго яна пасварылася з Лукашэнкам і ... адмовіцца ад катэгарычнага непраманьня ўсяго, што можа рабіць улада”. І далей: „... пачаць думаць пра інтарэсы краіны сьпяраша, а пра палітычныя расклады потым”. (В. Сіліцкі)

Класіка канфармізму, дэмагогіі і калабарацыі.

Як гэта ўсё знаёма! Якое гэта ўсё старое! „Не раскачывайце лодку! Подумайце о стране!” – лямантавала рэфрэнам супраць нас камуністычная намэнклятура ў Вярхоўным Савеце, калі мы, дэпутаты Апазыцыі БНФ, выкрывалі іхнюю віну ў штучным стварэньні інфляцыі ў пачатку 90-х гадоў, калі раскрывалі іхняе рабаўніцтва народа, нажываньне на людзкой бядзе, зьнішчэньне ашчадных укладаў насельніцтва, гробленьне эканомікі і багацьцяў краіны. Тады яны пачыналі прыкрывацца „страной”, заклікалі не гайдаць лодку, у якой нібыта разам пльывём. Гэта казалі людзі, якіх злавлі за руку, якія на дух не пераварвалі нічога беларускага, якім напляваць было на гэту „страну”, на народ, на Беларусь і беларускую незалежнасьць.

„Мы патопім вашу здравую лодку (камуністычную ўладу, значыць) разам з вамі”, – казалі мы ім. І патапілі. Шкада толькі, што ўсё ж не разам

зь імі, бо ўтопленнікі ўсплылі і да гэтага часу сьмярдзяць на Беларусі, рэпрадукуюць нават „спэцоў”.

Каб выйсці з крызісу зь меншымі стратамі, каб запабегчы абвалу і не дапусціць расейскага шантажу, ёсць толькі адзін надзейны і пэўны рэцэпт: **ліквідаваць рэжым, які гэты крызіс зрабіў, выгнаць яго збанкрутаванага начальніка і ініцыятара – А. Лукашэнку.** Усе астатнія варыянты пры захаванні антыбеларускага рэжыму – гіблыя і правальныя, якія прывядуць да кепскіх вынікаў.

Усе заклікі да супрацоўніцтва з антынародным рэжымам у гэтай сытуацыі пад выглядам ратавання краіны (якую рэжым гробіць) ёсць **паводзіны амаральныя і проста мярзотныя.** Гульні рэжыму з дэвальвацыяй – яшчэ толькі кветачкі, ягадкі потым. Беларусам трэба не абурацца ў паветра, а скарыстацца крызісам, каб пагнаць прарасейскую хунту зь беларускай улады.

„Лукашэнка, прэч!” І калі яны яшчэ раз успомняць пра „лодку”, якая ўжо 14 гадоў усім мазоліць вочы, то расхістаць яе трэба разам зь імі так, каб адразу пайшла на дно, стабільна і незваротна. Антынародны рэжым павінен быць ліквідаваны. Лукашэнка мусіць зыйсці.

Цяпер для некаторых гэта падаецца нязбытачным – перасталі верыць у свае сілы. Але жыццё не стаіць на месцы. Будзе яшчэ й уздым, і зьявіцца сапраўдныя змагары, і тады, як у песьні: „Мы знаем, што рэба рабіць!”

* * *

Пасля вераснёўскіх выбараў у мінулым годзе і правальных паводзінаў на іх вікаўскай апазыцыі стала зразумела, што цяпер ёй будзе, нарэшце, канец. Так яно і адбываецца. Падстаўная „апазыцыя” самаліквідуецца дакладна па маскоўска-лубянскім сцэнары. „Апазыцыянеры” з АПП (Я. Раманчук і А. Вардамацкі) ужо залічаны на працу ў адну дачасную міжведамасную ўрадавую групу. І гэта пасля таго, калі „дэмакраты” (АДС) напісалі Лукашэнку камэдыянцкую прапанову ліквідаваць урад, замест яго стварыць антыкрызісную структуру ў Адміністрацыі і прызначыць аднаго зь іх (Раманчука) кіраўніком гэтай структуры.

Лукашэнка ўраду, зразумела, не ліквідаваў, дык яны папрасіліся ў рабочую групу гэтага ўраду. Там зжаліліся і двух прынялі. „Мы гатовы взять на себя часть ответственности за происходящее в стране”, – тлумачыць гэтае камэдыянцтва А. Лябедзька. („Нар. Воля”, – 2008, 30 сьнежня). Унікумы, палітычныя Папандопулы. Эўра-грошы скончыліся, субсідый пад пытаньнем, дык просяцца назад, у рэжым, а Лукашэнка іх не бярэ. Ні сорама, ні гонар, ні сумленьня (няма й не было). На гэтым іхняя гульня ў „апазыцыю” скончылася. Фініш. Апазыцыя ня можа супрацоўнічаць з выканаўчымі структурамі рэжымнай улады, якой яна супроцьставіцца. Тады гэта ўжо не апазыцыя, і нават не калабарцыя, а проста – рэжым. Усё вяртаецца на дарогі свае. Шкада толькі, што згадзілі слова „апазыцыя”.

* * *

Адным з дзеянняў рэжыму па падрыхтоўцы дарогі для крызісу зьяўляецца яго імкненьне знішчыць беларускае прадпрыемальніцтва як эканамічную зьяву і як сацыяльную групу людзей. Прычыны тут дзьве. Першая і галоўная – ня даць сфармавацца беларускаму сярэдняму класу, ня даць магчымасці беларусам эканамічна ўкараніцца ў сістэме грамадства ды маёмна ўнезалежна. І другая прычына тыпова мафіяная – пазбаўленьне ад канкурэнцыі для сеткі вялікіх магазінаў, дзе (як правіла) стрыгуць даходы людзі рэжыму (і дзе цэны большыя, чым у шапіках і на рынках). Знішчэньне дробнага прадпрыемальніцтва – гэта антынацыянальная палітыка і манопольная дзейнасьць, дакладней, разбой праз структуры ўлады. Недалёкі той час, кажа Лукашэнка, калі я пацісну руку апошняму прадпрыемальніку. (!)

Прагэсты прадпрыемальнікаў на фоне гэтых цынічных заяў і гэтай вынішчальнай палітыкі выглядаюць жаласнай зьявай, асабліва іхнія воклічы, што яны адмяжоўваюцца ад палітыкі і вераць толькі прэзыдэнту. Гэтая „вера” ў нішчыцеля прывяла да ганебнага ашуканцтва, калі рэжым абвёў дарослых людзей вакол пальца, нібы падлеткаў. На жаль, на сёньняшні дзень гэтая праслойка людзей няздольная ні абараніць сябе, ні зразумець, што адбываецца. Крызіс і дэвальвацыя давершаць яе знішчэньне. Шкада. Аказваецца, што перш, чым шукаць гандаль і выгаду ды грошы ў кішэнь,

трэба знайсці Беларусь у сэрцы і разуменьне яе ў галаве, бо прадпрыемальніцтва ёсць агульная справа і нацыянальная палітыка.

Мяркую, аднак, што сябрам нашай Партыі Фронту ня трэба ўсё ж выключачь гэтых людзей са сфэры ўплыву нашай праграмы асьветніцтва, хаця ілюзіяў мець таксама ня трэба. У рашаючых падзеях, якія настануць, вызначальную ролю адыграюць іншыя групы і іншыя людзі.

Беларусам трэба, нарэшце, узьнімаць галаву, гуртавацца і рыхтавацца да рашучай барацьбы з рэжымам. Тут зазначу, што канкрэтныя пляны, захады і мэты барацьбы вызначаюцца ў партыях і арганізацыях і не заўсёды (асабліва пры цяперашнім стане) агучваюцца ў лістах і артыкулах. Але калі ёсць разуменьне, гатовасць і дух змаганьня, – змагар знойдзе сваё месца й дарогу да мэты.

Лукашэнка мусіць зыйсці!

Зянон ПАЗЬНЯК

9 студзеня 2009 г.

НАРОДНЫ ВЫХАД З КРЫЗІСУ – ЛІКВІДАЦЫЯ РЭЖЫМУ

(ВЫСТУП НА СТУДЗЕНЬСКИМ СОЙМЕ Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ і Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”)

...Тыдзень таму я напісаў Вам ліст „Лукашэнка мусіць зыйсці”. Далейшыя падзеі паказваюць, наколькі існаваньне гэтай неадэкватнай асобы на вяршыні ўлады робіцца небясьпечным для нашай краіны. Ён цалкам улучаны ў чарговую расейскую авантуру на Ўкраіне (газавы шантаж), пра што беларусы нічога ня ведаюць. Я ўжо пісаў раней, што з канца 2007 года палітыка двух рэжымаў – лукашысцкага і маскоўскага – стала цалкам таёмнай. Гэбісты спатыкаюцца на вышэйшым узроўні, дамаўляюцца, грызуюцца, гандлююцца, прымаюць рашэньні, а людзі нічога ня ведаюць, што іх чакае, пакуль ня выбухне якая-небудзь вайна, дэвальвацыя ці газавая авантура.

Раней Пуцін зь Мядзьведзевым прысягалі, што высокія цэны на нафту гэта ёсць стратэгічны інтэрас Расеі, і яны будуць змагацца за яго ўсімі даступнымі сродкамі. Якія сродкі ў расейскага гэбізму, мы ведаем: тэрор, шантаж, правакацыі, прапаганда і вайна. Вайну з Грузіяй мы ўжо бачылі, цяпер нарваўся Хамас (тэрарыстычная арганізацыя пад уплывам Масквы), і на Блізкім Усходзе палыхае канфлікт; рыхтуюць другі, з Іранам; стварылі газавы крызіс супраць Ўкраіны і Эўропы, але... пралічыліся. Думалі ўсіх абдурьць, выехаць на адной прапагандзе, дыпляматыі ды хлусьні, а павышэньне цэнаў на нафту, маўляў, кампэнсавала б ўсе затраты. Ня вышла. Поўны правал. Грубая газавая авантура Крамля супраць Украіны (зробленая дзеля павышэньня цэнаў на нафту) паварочваецца супраць самых авантурыстаў. Грэцыя, напрыклад, ужо адмовілася ад расейскага газу і заключыла кантракт з Азэрбайджанам. Цяпер, як у прыказцы, – чакайма зьвестак з Карабаху.

Небясьпека для Беларусі ад гэтай крымінальнай палітыкі хаваецца найперш ў прамаскоўскім рэжыме і яго неадэкватным начальніку. Няма сумніву, што, рыхтуючы газавую авантуру на Ўкраіне, пуціністы ўцягнулі туды Лукашэнку абяцаньнем прадаць газ па нізкай цане. Але, ведаючы расейцаў, малаверагодна, што яны (асабліва пасля правалу) сваё абяцаньне выканаюць. Хутчэй за ўсё, будуць шантажаваць свайго сатрапа патрабаваньнем увядзеньня расейскага рубля на Беларусі. Беларусам застанецца толькі глядзець на змоўшчыкаў, як гандлюецца іхняя скура.

Выклікае вялікую насцьцярожанасьць, што прывязку беларускага рубля да кошыка зрабілі на аснове рускага рубля, эўра і даляра. Прычым тут рускі рубель? Гэта ўвогуле не валюта. Там больш, што ён ужо зваліўся на дол і хутка ўвогуле ўпадзе на самае дно.

Тут відаць палітычнае антыэканамічнае рашэньне. І гэта выклікае трывогу. Мы ўсё больш падыходзім да становішча, калі кардынальна перамяніць згубную палітыку зможа толькі сам народ, масавы ягоны выступ, да якога, нажаль, ён яшчэ не сасьпеў. Але і жыццё не стаіць на месцы.

Тым часам калі ўявіць, што рэжым пайшоў бы на злачынства і ўвёў бы рускі рубель у Беларусь, то зразумела, што Лукашэнка ўжо Маскве стаў бы не патрэбны, а беларусы дзеля выратавання сябе мусілі б ісці на радыкальныя меры. Зраднака народа неабходна было б альбо знішчыць, альбо калі – не, то нацыя мусіла б пагадзіцца на новае расейскае рабства. Зь незалежнасьцю, маёмасьцю, ўласнасьцю і свабодай тады прыйшлося б разьвітацца надоўга (калі не навечна).

Наша задача як народнай партыі, якая выяўляе і абараняе нацыянальныя інтарэсы, запабгаць стварэньню новых авантураў з боку рэжыму, інфармаваць грамадзтва і прадухіліць нішчэньне дзяржавы, працы і дабрабыту людзей.

Крызіс, і асабліва яго цяжкія вынікі на Беларусі, выклікаў перш за ўсё прамаскоўскі рэжым Лукашэнкі сваёй неадэкватнай і антынароднай эканамічнай палітыкай, штучнай прывязкай беларускага гандлю і эканомікі да хворай эканамічна-карпарацыйнай сістэмы Расеі. Рэальны выхад з крызісу толькі адзін – ліквідацыя рэжыму, які выклікаў гэты крызіс. І першае, што мусіць адбыцца – Лукашэнка павінен пакінуць сваю пасаду. Усе астатнія варыянты – разбуральныя для Беларусі і гіблыя, знішчальныя для людзей. Задача беларускіх палітыкаў Народнага Фронту – падумаць людзей на абарону сваіх інтарэсаў і інтарэсаў сваёй краіны. Першасны лёзунг: „Лукашэнка мусіць зыйсці.”

Зьвяртаю Вашу ўвагу, што ўся падстаўная апазыцыя ў гэтых умовах адмовілася ад барацьбы з рэжымам за інтарэсы людзей і краіны і адкрыта пераходзіць да супрацоўніцтва з дыктатурай. Што і трэба было чакаць. Неабходна выкрываць перад людзьмі здрадніцтва і прадажнасьць гэтай „апазыцыі” і яе функцыянераў. Каб перамагчы і скончыць з крызісам, трэба разьвітацца з дыктатурай і ўзурпатарам народнай ўлады. (...)

Зянон Пазыняк

18 студзеня 2009 г.

ВЫХАД З КРЫЗІСУ

Фінансава-эканамічны крызіс абняў палову сьвету, асабліва захапіў Эўропу і Амэрыку.

У розных краінах ён адбываецца па-рознаму. Усюды церпяць бізнэс, вытворчасць, гандаль і банкі. Але, трэба сказаць, простага чалавека ў Заходнім сьвеце крызіс закрануў найменш даткліва. Тым часам у нас, на Беларусі, ён стукнуў найбольш па простых людзях, па ўсім народзе. Чаму так адбылося, што робіцца і што рабіць у гэтым становішчы?

Крызіс выспяваў даўно і зьвязаны ён з несувыммерным павелічэньнем цэны за нафту, якая зьяўляецца адным з базавых чыннікаў фармаваньня цэнаў на тавары і адыгрывае ў сучасным сьвеце ролю каталізатара сусьветных грошай (даляра). Актыўна спрыяла гэтаму працэсу (палітычнымі мэтадамі) гэбоўская Расея, эканамічнае існаваньне якой залежыць ад цэны на нафту.

Адначасна з ростам цэнаў на нафту адбывалася штучнае зьніжэньне курсу амэрыканскага даляра з боку Амэрыкі і інтэнсіўнае падвышэньне кошту нерухомасьці. Наступны этап – падвышэньне курсу даляра і зьніжэньне цэны нерухомасьці.

На гэтых кіруемых працэсах нажываюцца краіны-экспарцёры нафты (найбольш Расея) і асабліва (на маніпуляцыях зь нерухомасьцю і курсах) – групы, якія ўплываюць на фармаваньне курсу сусьветнай валюты і цэнаў на нерухомасьць. Летам мінулага году сістэма дала збой – банкі пераацанілі свае магчымасьці: ня вытрымаў амэрыканскі народ, ня змог плаціць па крэдытах (лопнула іпатэка). Пачаўся фінансавы крызіс, дакладную прычыну якога „ня ведаюць” самы стратэгі і аўтары працэсаў. Паказальнае выступленьне (былога ўжо) старшыні Фэдэральнай Рэзэрвавай Сістэмы ЗША, прызнанага аўтарытэта ў фінансавым сьвеце Алана Грынспэна ў Кангрэсе ЗША ў кастрычніку мінулага году. Ён сказаў, што „памыліўся”, што сорак гадоў усё атрымлівалася, а тут „памыліўся”, і ўсё перакулілася.

Расея, дзе няма нармальнай капіталістычнай эканомікі і нармальнай, адпаведнай банкаўскай сістэмы, дзе гэбоўская група ўлады пампавала свае нафта-даляры і думала, што так будзе вечно, гэтая Расея адчула крызіс адразу і адразу ён набыў там пачварныя формы. Усё гэта было цалкам прадказальным, варта было толькі падумаць.

Вялікай небясьпекай і злачынствам перад будучыняй было б зьвязаць большую палову нацыянальнага гандлю краіны і адзіны імпарт рэсурсаў з такой дзяржавай, як Расея. Але рэжым Лукашэнкі менавіта гэтакое злачынства сьведама і зрабіў. Крызіс у Беларусь прыйшоў найперш з Расеі. Рэжым не рабіў нічога, каб яму запабегчы. Наадварот, гаворачы людзям пра ўяўную стабільнасьць, рыхтуючы вялікую дэвальвацыю, рэжым штучна трымаў заніжаную цану ў беларускіх рублях за даляр у той час як даляр зь лета мінулага году йшоў у гару. Гэта, як можна меркаваць, дало магчымасьць атрымаць выгаду тым, хто ведаў пра дэвальвацыю.

Дзейнасьць рэжымнага кіраўніцтва Беларусі ва ўмовах крызісу, які яно наклікала, прадыхтаваная выключна і толькі клопатам пра захаваньне сваёй улады, гэтак жа як і рэакцыя на новыя дачыненні Эўразьвязу да палітыкі антыбеларускага рэжыму. Нічога ў прынцыпе не зьмянілася і ня будзе зьмяняцца ва ўнутранай палітыцы на Беларусі (акрамя маленькіх і паказушных саступак, якія не зьяўляюцца нават тэндэнцыяй). Зьнішчэньне ўнутранага рынку гэтак жа, як і зьнішчэньне нацыянальнай беларускай культуры, працягваецца.

Сустрэча зь прэзыдэнтам Юшчанкам, якая нядаўна адбылася ў Чарнігаве, і чарговая ўяўная зацікаўленасьць Лукашэнкі праектам Балта-Чарнаморскага калектара (БЧНК), за ажыццяўленьне якога ўвесь час змагаўся Народны фронт, – гэта зноў чарговае гульбішча рэжыму, каб выцганіць малую цану за газ ад пуцінскай Расеі. Атрымалі цану, і на гэтым цікавасьць да БЧНК скончыцца. БЧНК ніколі ня стане зьместам эканамічнай палітыкі лукашысцкага рэжыму, як ніколі ня стане марыянэтка распараджацца сабой. Асобным эканамічным і палітычным накірункам дзеяньня БЧНК быў толькі ў Народным фронце. Ажыццяўляючы гэтую ідэю, мы добра ўсьведамлялі, каму яна будзе непадабацца. За БНФ і ўкраінскім Рухам стаяць ужо міжнародныя дачыненні і пагадненьні, распрацоўка праектнай дакумэнтацыі па БЧНК і нават ахвяры (зьнікненьне адказнага па Калектару ад Народнага Руху Ўкраіны Міхайлы Байчышына ў 1993 годзе разам з дакумантамі БЧНК). БЧНК не для антыбеларускага рэжыму і не для Лукашэнкі.

Жыцьцё беларусаў за гэтай уладай будзе няўхільна пагаршацца. Рэжым ня здольны выйсці з крызісу не разбурыўшы грамадзтва і эканоміку, не абрабаваўшы народ і не загнаўшы яго ў галечу (хаця крызіс сам па сабе павінен прыносіць аздараўленьне). Аздараўленчае выйсьце з крызісу можа адбыцца толькі пры адхіленьні гэтага рэжыму ад улады. Аналіз паказвае, што наперадзе – грамадзка-эканамічны стрэс і вельмі цяжкі час, калі толькі ня ўдасца хутка адвязацца ад вялікадзяржаўнага ціску Расеі і пазбавіцца ад кіруючага рэжыму на Беларусі. У крызіснай сытуацыі беларускі народ у прынцыпе мог бы выжыць сам, калі б у яго была элемэтарная свабода дзеяньняў і доступ да саёй нацыянальнай уласнасьці. Але, зразумела, што яму не дадуць дыхнуць, а будуць толькі душыць (дачыненні з дробнымі прадпрыемальнікамі – характэрная ілюстрацыя).

Трэба было б у гэтым становішчы даць людзям волю, каб яны маглі ўнутры краіны рабіць (вырабляць), што хочуць і прадаваць, што хочуць, дзе хочуць і каму хочуць. Патрэбныя на гэтую дзейнасьць і на гэты час спрошчаныя невысокія падаткі. Доступ грамадзянаў Беларусі да зямлі. Заахвочваць прыватныя фермы і хутары. Трэба спрасьціць і аблегчыць грамадзянам выезд на працу (на заробкі) за мяжу. Трэба панізіць мінімум ў дзесяць разоў арэндную плату за памяшканьні, за рабочыя месцы на рынках, у вярштатах і г. д. Трэба ўвогуле скасаваць мафіійную манаполію на нерухомасьць, якой незаконна распараджаецца адзін чалавек. Спыніць беспэрспектыўнае будаўніцтва „аграгарадкоў” і г. д. па ўсёй шкале, з чаго адразу відаць, што пры гэтым рэжыме зрабіць нічога немагчыма. Крэдыты ад МВФ (можаце лічыць гэта за жарт) патрацяць на пабудову лядовых палацаў у „Казючыках” (адпрацаваная форма „адмыўкі” грошай і крадзяжу).

Ашчадны выхад з крызісу, паўтаруся, вымагае толькі палітычнага рашэньня – ліквідацыі рэжыму, які гэты крызіс падрыхтаваў. Дзеля гэтага трэба, мінімум,

наяўнасьць пратэстных настрояў у грамадстве і наступная іх кансалідацыя на ідэі зьмены кіраўніцтва і вяртаньня законнай Канстытуцыі 1994 года, якая дасьць магчымасьць хутка ўпарадкаваць нармальную сістэму ўлады ў краіне. Аднаўляюць усе пытаньні пра „палаткі”, „сэнат”, „вертыкаль”, выбарчае заканадаўства і пра аўтарытарнага прэзыдэнта. У Беларускай дэмакратычнай Канстытуцыі, якую незаконна адмяніў Лукашэнка, усё напісана як рабіць.

У падрыхтоўцы людзей да патрабаваньня зьмены збанкрутаванай улады ўзурпатару і фальсіфікатару ёсьць першыя крокі да палітычнага выхаду з крызісу і задача грамадзянаў краіны. Найперш бачу ў гэтым галоўную задачу тых патрыётаў, якія стаяць на пазыцыях Адраджэньня, змаганьня, незалежнасьці і беларускай дэмакратыі і не пабеглі, як так званая вікаўска-кая „апазыцыя”, прасіцца на службу да рэжыма, каб дапамагчы ацалець прамаскоўскай ўладзе. Крызіс ужо расставіла шмат што на сваё месца. Небясьпеку для незалежнасьці Беларусі уяўляе ня крызіс, а існуючы антыбеларускі рэжым. Каб ратаваць краіну трэба не падтрымліваць рэжым, а зьнішчыць яго. Трэба скарыстаць крызіс, каб ліквідаваць уладу цемры. Беларусам даецца шанц. Пасьля крызісу павінна стаць выздараўленьне. Але патрабуецца толькі адно – хваробу перамагчы.

Зьянон ПАЗЬНЯК

24 студзеня 2009 г.

КРЫЗІС ЯК МАГЧЫМАСЬЦЬ ПЕРАМЕНАЎ

(Ліст да сяброў Сойму Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ і Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”)

...У сувязі з крызісам сытуацыя, як бачым, спрасьцілася, выявіліся асновы існаваньня гэтага рэжыму і яго дачыненні з Масквой. Усё больш выказьнікаў паказвае на тое, што крызіс будзе зацяжным і, магчыма, на некалькі гадоў. Першым палітычным вынікам зацяжнай рэцэсіі мусіць стацьца ўзрастаньне агрэсіўнасьці Расеі і шуканьне выхаду ў вайне. Рускі гэбізм спрабаваў ужо выклікаць грамадзкае абвастрэньне ва ўсходняй Украіне, калі ў пачатку гэтага года адключыў падачу газу на Ўкраіну і распачаў прапагандысцкую антыукраінскую кампанію. Украінцы, аднак, рэалізавалі разумныя контрмеры, і крамлёўская газавая афэра правалілася.

Другім подступам антынароднай палітыкі, якая робіцца за плячыма людзей, стала падпісаньне 4-га лютага гэтага года пагадненьня з Лукашэнкам і іншымі нявольнікамі „калектыўнай бясьпекі” (АДКБ) аб стварэньні ваенна-карных сілаў „хуткага рэагаваньня”. Гэтакія карныя войскі непатрэбны нікому, акрамя Расеі, якая хоча мець фармальнае права вайсковага ўступленьня на чужую тэрыторыю. Расея скарысталася момант страху перад крызісам, баянне азіяцкіх і антыбеларускага рэжымаў страціць уладу і глыбей зацягнула іх у свой ваенны блэк.

Зь беларускага гледзішча, гэта цалкам незаконная апэрацыя, якая супярэчыць асноўным палажэньням Канстытуцыі, законам Беларусі і пры гэтым падпісаная за плячыма народа нелегітымным кіраўніком выканаўчай улады. Авантура абазначае ўступленьне Беларусі ў расейскі ваенны блэк. Яна не прызнаецца і ня можа быць прызнанай. Грамадства мае права супрацьдзейнічаць гэтай антынацыянальнай палітыцы ўсімі сродкамі.

У гэтым жа кантэксьце страху Лукашэнка падпісаў за плячыма народа пагадненьне аб так званай сумеснай з Масквой супрацьпаветранай абароне, якое супярэчыць Канстытуцыі і абсалютна не патрэбнае Беларусі, але было прапачана ўзурпатару, што нават і не хаваецца.

Якая адказнасьць (ці, дакладней, кара) належыць спраўцу, пытаньне рытарычнае – усё прапісана ў законах. Але небясьпека здрады і антынародных дзеяньняў ня столькі ў тым, што да ўжываньня закону можа не дайсьці, і нават ня ў тым, што дойдзе запозна, але найперш, у аб’ектыўнай несумернасьці злачынства і пакараньня. *Рэжым Лукашэнка ўжо зрабіў столькі шкоды для беларускай культуры, дзяржавы і нацыі, што хоць*

ты тысячу разоў пакарай іх усіх самым строгім чынам – гэта не кампэнсуе ўсяго таго, што яны разбурылі. Хіба што ў маральна-этычным, духоўным аспэктэ існаваньня. І таму пакараньне мусіць стацца неунікнёным, як акт справядлівасьці.

Антынароднае разгортваньне крызісу, падпісаньне незаконных пагадненьняў пра чужыя карныя сілы, удзел у іх, доступ іх на нашу тэрыторыю, незаконнае пагадненьне пра СПА сьведчыць аб тым, што *дзеянасьць А. Лукашэнка стала крайне небяспечнай для Беларускай дзяржавы і нацыі. Далейшае знаходжаньне яго на вяршыні ўлады недапушчальнае.* Пытаньне патрабуе неадкладнага і абавязковага вырашэньня.

Іронія становішча яшчэ ў тым, што грамадства (дакладней, частка грамадства), формула існаваньня якога „абы не было вайны”, падтрымліваючы Лукашэнка, усё больш набліжаецца да рэальнасьці гэтай самай чужой вайны (прытым на сваёй тэрыторыі). Пачатак фінансава-эканамічнага крызісу на Беларусі праілюстраваў, аднак, што праблема найперш не ў „грамадстве” (і, тым больш, не ў народзе), а ў эліце, у вярхах гэтага „грамадства”. Крызіс адразу паказаў нікчэмнасьць вяршоў, гніласьць інтэлігенцыі (за выключэньнем асобных змагароў), яе філісьцэрства, канфармізм, гатоўнасьць супрацоўнічаць з антыбеларускім рэжымам, прыкрываючыся клопатам пра дзяржаву, абы не было гэтай самай „вайны” – цяжкасьцяў, сацыяльных абвастрэньняў у грамадстве, канфліктаў з душыцелямі беларускай свабоды і незалежнасьці.

Нешта падобнае мы, фронтаўцы, ужо бачылі і перажывалі ў канцы 80-х мінулага стагоддзя, калі абвастрыўся крызіс СССР. Тая ж самая дэманстрацыя нібыта клопатаў пра народ з боку савецкіх элітаў, заклікі „не разгойдваць лодку” і аб’яднацца вакол „лепшых сілаў КПСС”. Прырода філісьцэрства ўсюды аднолькавая і ва ўсе часы.

Мы не разглядаем крызіс як катастрофу, але як пераходны пэрыяд разьвіцьця, якое патрабуе абавязковага абнаўленьня, перамены арыентацыі, зьмены прыярытэтаў. Калі перамены не адбываецца, крызіс пераходзіць у зацяжную фазу стагнацыі, якая цягне за сабой дэградацыю ўсёй унівэрсальнай сістэмы. Тады далейшае разьвіцьцё праходзіць праз катастрофу, якая заканчваецца альбо выхадам у новую якасьць, альбо распадам. (Клясычныя прыклады катастроф, выкліканыя крызісам, – 1-я і 2-я Сусьветныя войны.)

Людзі, якія ўлучаны ў беларускую нацыянальную палітыку, мусяць усьведамляць, што *без ліквідацыі антыбеларускага рэжыму абнаўленьне выхад Беларусі з крызісу немагчымы*; наступны этап – застоі, крызісны маразм усёй сацыяльнай сістэмы, які можа стацца нацыянальнай катастрофай. Ва ўмовах крызісу трэба дзейнічаць згодна зь яго прыродай – генэраваць і набліжаць перамены і абнову становішча, а не кансэрваваць прычыны крызісу (чым кінуліся займацца розныя грамадзкія ахоўнікі рэжыму). Трэба разглядаць крызіс як магчымасьць, як шанц кардынальных палітычных, эканамічных і сацыяльных пераменаў у беларускім грамадстве. Ліквідацыя нелегітымнага прамаскоўскага рэжыму – гэта ёсьць не асобнае меркаваньне, ня пункт погляду і нават не варыянт, а аб’ектыўная неабходнасьць і галоўная ўмова рэальнага выхаду з крызісу на Беларусі.

Тут мушу яшчэ сказаць, што назіраньне за тым, што адбываецца, прыводзіць да думкі, што крызіс спраўды будзе доўгім і з пэўнымі адпльывамі і дапльывамі можа трываць працяглы час, цэлыя гады, бо сутнасная першапрычына яго (стымулятар завіхрэньняў) ёсьць ня толькі маніпуляцыі фінансавых акупаў і ня толькі крах амэрыканскай іпатэкі, і нават, магчыма, ня цэны на нафту (хоць гэта і важна), але агульны глябальны стан сусьветнай эканомікі і спажываньня. Сусьветны рынак напоўнены і вытворчасць ужо ня можа нічога прапанаваць новага. Патрэбны скачок, выхад у новую якасьць тавараў (як гэта некалі, у 50-х мінулага стагоддзя, прапанавала хімічная вытворчасць, а ў канцы XIX-га чыгуналіцейная. (Электроніка ня стала такой унівэрсальнай рэвалюцыяй, бо ня ёсьць першасным таварам масавай неабходнасьці.) Гэтая зьява (напоўненасьць попыту) супала з энэргетычным напружаньнем на рынку асноўных рэсурсаў – нафты і газу. Энэргетыка адчувальна стала адставаць ад замараў і патрэбаў цывілізацыі. Выхад з энэргетычнага голаду можа быць усялякі, але толькі не ў стварэньні энэргетыкі ўчарашняга дня (чым займаецца цяпер антынацыянальны рэжым у Беларусі – АЭС і г. д.).

У мінулым лісьце я пісаў, што ліквідацыя палітычнага рэжыму як першапачыны агульнага крызісу на Беларусі магчымая пры адпаведным аэцначным і настраёвым стане грамадства, дзе галоўным зьяўляецца пратэстны настрой, імкненьне людзей да пераменаў. Такі настрой у беларускім грамадстве яшчэ асэнсавана ня выявіўся, знаходзіцца ў схаваным і нават зародкавым стане. Задача палітычнай партыі дапамагачь людзям выявіць і асэнсавачь такі настрой, перавесці яго ў дзеянне. Людзі павінны мець адказы на два клясычныя пытаньні: „Хто вінаваты?” і „Што рабіць?”.

Мы мусім павялічыць і пашырыць нашу палітыка-асьветніцкую працу па падрыхтоўцы спрыяльнага асяроддзя для пераменаў. Канкрэтна мы ведаем, як гэта рабіць, таму я спыняюся толькі на пачатковых лезунгах і патрабаваньнях.

Наша пазыцыя павінна ўключаць патрабаваньне адхіліць Лукашэнку ад улады, адмяніць накінутую фальшаваньнем канстытуцыю дыктатуры, правесці новыя выбары прэзыдэнта (сумесна з выбарамі ў парламент), згодна зь Беларускай дэмакратычнай Канстытуцыяй 1994 года і законамі, створанымі на яе аснове.

Наступныя антыкрызісныя патрабаваньні, якія павінны быць пастаўлены перад уладай: даць поўную вытворчую свабоду людзям, каб чалавек мог бесперашкдна вырабляць, купляць і прадаваць, што хоча, дзе хоча і каму хоча. Устанавіць мінімальныя падаткі для такога прадпрыемльнства, вызначыць сістэму зьніжэньня і пазбаўленьня ад падаткаў у выпадку мецэнацкай дапамогі і філянтрапічнай дзейнасьці вызначаным арганізацыям і асобам (школы, інваліды, творчыя пачынаньні і г. д.).

Аблегчыць і спрасьціць беларусам выезды на працу за мяжу. Зьнізіць кошт арэнднай платы за наём памяшканьняў для бізнэсу і вытворчасьці ў некалькі разоў і для грамадзка-палітычных і культурніцкіх арганізацыяў у 10-20 разоў. Ліквідаваць манаполію Адміністрацыі прэзыдэнта на арэндную плошчу, памяшканьні і нежылы фонд. Перадаць усё ў веданьне мясцовых уладаў.

Гэта патрабаваньні першых крокаў. (...)

Зянон ПАЗЬНЯК

5-8 лютага 2009 г.

САКАВІЦКІ СОЙМ

15 сакавіка сёлета ў Менску адбыўся чарговы Сойм Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. Сойм заслухаў выступ сп. Зянона Пазьняка, Старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ, – „Рыхтуемца да разьвіцьця падзеяў” (публікуецца).

З дакладам аб палітычным і сацыяльна-эканамічным становішчы ў Беларусі і ў сьвеце выступілі сп. Юры Беленькі, выканаўца абавязкаў на Беларусі старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ, і сп. Сяргей Папкоў, намесьнік старшыні Фронту і Партыі. У Беларусі набірае сілу глыбокі эканамічны крызіс. Па ўсёй краіне адбываюцца масавыя званьненні працоўных, рэзка зьніжаецца заробная плата (да 50% у адзін прыём), спыняюцца або пераходзяць на скарачаны рэжым працы прадпрыемствы. З разбуранай эканомікі Расеі вяртаюцца на радзіму дзесяткі тысячаў беларусаў, іх чакае бепрацоўе і галеча. У той жа час антыбеларускі рэжым імкнецца праз сродкі інфармацыі даказаць насельніцтву, што „крызіс вакол Беларусі і ў Амэрыцы, а ў нас яго няма і ня можа быць...”

Заўважана, што па ўсёй краіне КГБ мабілізаваў усіх сваіх стукачоў і сексотаў, якія ў публічных месцах агітуюць за рэжым і „как у нас хорошо жить”. Людзі, аднак, ужо ня вераць нахабнай рэжымнай прапагандзе і ўсё часцей задаюцца пытаньнем, як жыць далей? Беларусам страшна за будучыню сваіх дзяцей. У бліжэйшыя месяцы трэба чакаць далейшага абстраэньня крызісу. Менавіта дзякуючы таму, што эканоміка Беларусі штучна завязана на хворай эканоміцы Расеі. Усеагульны эканамічны і сацыяльны правал у суседняй імперыі балюча адбіваецца на Беларусі. Насуперак здароваму

сэнсу прамаскоўскі рэжым працягвае палітыку здачы Беларусі ў расейскую імперыю. Рыхтуецца прыняць расейскага рубля ў якасьці валюты ў Беларусі. **Калі б крамлёўскай хунце ўдалося зрабіць гэтую авантуру, то гэта азначала б поўны крах беларускай эканомікі і грамадства ў цэлым.** Масква ня будзе даваць сродкі на беларускі бюджэт ва ўмовах поўнага эканамічнага правалу і бепрацоўя дзесяткаў мільёнаў расейскіх грамадзянаў. Масква ў такой сытуацыі будзе ратаваць сябе ад народнага бунта. Масква ня будзе ратаваць чужых людзей – беларусаў. Вельмі важна, каб наш народ зразумеў гэта. Не выпадкова ў апошні час Крэмль рэзка актывізаваў уключэньне Беларусі ў ваенныя структуры Расеі. **Масква рыхтуецца да вайны, бо толькі вайна дазволіць Крэмлю прымусяць расейскае грамадства да маўчаньня і накорлівага выкананьня загадаў (як гэта заўсёды было ў расейскай гісторыі).** Вельмі важна, жыцьцёва неабходна, каб Беларусь засталася па-за рамкамі шалёнай маскоўскай палітыкі. Каб маскоўскі вораг у чарговы раз не прымусяць беларусаў ваяваць і паміраць за Маскву.

Беларускае грамадства мае канкрэтны шлях выйсця з крызісу і з сьмяротнай пагрозы – гэта ліквідацыя антыбеларускага рэжыму і наладжаньне нармальнага нацыянальна-дзяржаўнага жыцьця. Нармальнае жыцьцё для беларусаў магчымае толькі ў сваёй дэмакратычнай дзяржаве, у сям’і цывілізаваных эўрапейскіх народаў, як мага далей ад шалёнай маскоўскай імперыі. Таму патрыёты Беларусі павінны даводзіць праўдзівую інфармацыю пра сацыяльныя і палітычныя працэсы. Нашай праўдзе няма альтэрнатывы пасярод панаваньня рэжымнай хлусьні. Неабходна злучаць наш народ у змаганьні за свае нацыянальныя правы і незалежнасьць Бацькаўшчыны.

Выступілі таксама сябры Сойму з розных рэгіёнаў краіны. Масква і антыбеларускі марыянэткавы рэжым працягваюць сваю зьнішчальную палітыку ў Беларусі. Працягваецца будаўніцтва атрутнага хімкаміната ў Пухавіцкім раёне пад Менскам. **Стала вядома, што на гэтым камбінаце расейцы плянуюць займацца ліквідацыяй сваёй састарэлай хімічнай зброі (страшная небясьпека для сотняў тысячаў жыхароў Беларусі).** Рэжым падпісаў з Расеяй новыя пагадненьні, паводле якіх **кожны расеец праз месяц пражываньня ў Беларусі атрымае дакумэнт „віда на жыхарства” і поўныя маёмасныя правы на тэрыторыі нашай дзяржавы.** Такім чынам, Беларусь становіцца камфортным прытулкам для расейскіх гангстэраў і мафіёзаў, якія абрабавалі свой народ і будуць ратавацца ў нас ад народнага гневу. Вось вынікі адкрытай мяжы з імперыяй.

Сябры Сойму прышлі да высновы, што крызіс дае беларусам магчымасьці для перамогі над лютым імперскім ворагам. Пра гэта сьведчыць шэраг знакавых падзеяў. Яшчэ ўлетку мінулага году Дзярыпаска і іншыя расейскія алігархі ўжо падзялілі між сабой сфэры ўплыву ў Беларусі, разьмеркавалі для захопу беларускія прадпрыемствы. Але цяпер гэтыя алігархі сутаргава ратуюць сабе і свае капіталы ад крызісу. Абвальваюцца іхныя амбіцыйныя пляны захопу нашай маёмасьці. **Крамлёўская хунта кідае шалёныя сродкі на дэстабілізацыю становішча ў розных краінах.** Але перад Крэмлем усё больш выразна ўстае праблема расейскага бунта. Імперыя захлынаецца ў крызісе, які яна не перажыве. Вельмі важна, каб беларусы засталіся па-за рамкамі гэтага крывавага канфлікта. Але недастаткова тэрэтызаваць і назіраць за працэсамі ў Расеі. Беларуская Салідарнасьць, кансалідацыя патрыятычных сілаў нашага грамадства – вось умова перамогі Беларусі і нашага нармальнага чалавечага і нацыянальнага існаваньня.

Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. (В. Буйвал).

15 сакавіка 2009 г.

РАСЕЙСКІЯ СПРАВЫ

27 лютага расейскія тэлеканалы паведамлілі цікавую інфармацыю. Гарадзкія думы Масквы і Пецяярбурга прынялі (і не апублікавалі!) пастанову па жыльлёвым будаўніцтве. З гэтага года грамадзянам, якія стаяць на чарзе

па кватэры ў гэтых гарадах, будуць будаваць кватэры не ў гэтых гарадах, а ў Маскоўскай і Ленінградзкай вобласцях. Сталічныя жыхары на поўніцу адчуюць жах правінцыйнага жыцця. У сталіцах будуць цяпер будаваць толькі „элітнае жыллё“: за грошы і для сваіх. Дзье расейскія мэтраполіі рызыкуюць канчаткова ператварыцца ў тэрыторыю алігархічна-бандыцкага легіёну. Беларусам трэба ўважліва сачыць, каб на малпачы манер такіх ж „рэформы“ не правялі ўлады нашых гарадоў.

Янка Базыль

АБ ФІНАНСАВА-ЭКАНАМІЧНЫМ КРЫЗІСЕ Ў БЕЛАРУСІ

(Паведамленьне)

На Беларусі працягваецца фінансава-эканамічны крызіс, які дзень у дзень пагаршае становішча краіны і людзей. Крызіс пачаўся на Захадзе, але непасрэдна прыйшоў да нас з Расеі і зьявіўся вынікам антынацыянальнай і эканамічна неадэкватнай палітыкі кіруючага рэжыму ў Беларусі.

Чыннікі, якія найперш паспрыялі крызісу, – гэта штучная (на суперак нацыянальным інтарэсам) прывязка беларускага гандлю і эканомікі да непаўнаважнаскай і збочанай палітыка-эканамічнай сістэмы Расеі; гэта штучна створаная неразв’ітасць унутранага рынку краіны, адсутнасць нармальна дачыненняў уласнасці і цалкавіты разбуральны кантроль вузкай групы ўлады над усімі фінансава-эканамічнымі дачыненнямі ў Беларусі.

Рэжым улады на працягу 4-х месяцаў крызісу штучна трымаў заніжаны абменны курс даляра на беларускія рублі, рыхтуючы дэвальвацыю. У выніку дэвальвацыя была зроблена са спазьненнем, што стала прычынай страты амаль паловы золата-валютных рэзерваў Нацыянальнага банку краіны і выклікала падазрэнні людзей у нечыстаплотнасці ўсёй апэрацыі.

У краіне спыняюцца прадпрыемствы, людзі трацяць працу, абнізіўся ўзровень жыцця і павысіліся расходы насельніцтва на неабходныя тавары і паслугі.

Кіроўная група ўлады цалкам нясе адказнасць за цяжкія праявы крызісу ў краіне і ў значнай ступені вінаватая за яго ўзнікненне і за разбуральны працяг, бо праводзіла згубную і неадпаведную эканамічную палітыку.

Ёсць вялікія сумненні, што гэтая палітыка будзе зменена і што існуючае кіраўніцтва краіны здольнае вывесці Беларусь з крызісу з найменшымі стратамі. На парадку дня паўстае пытанне аб пакіданні пасады А. Лукашэнкам. Сітуацыя патрабуе змены ўсёй эканамічнай палітыкі на карысць нацыянальных інтарэсаў, ставіць задачу кардынальных пераменаў у сістэме ўлады.

Кіраўніцтва Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ

10 студзеня 2009 г., г. Менск

АБ РАЗГОРТВАНЬНІ КРЫЗІСУ І ПАКІДАНЬНІ ПАСАДЫ А. ЛУКАШЭНКАМ

Сойм Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ пацвярджае і падтрымлівае паведамленьне Кіраўніцтва Партыі і Фронту – „АБ ФІНАНСАВА-ЭКАНАМІЧНЫМ КРЫЗІСЕ Ў БЕЛАРУСІ“, прынятае 10 студзеня. Разам з тым мы адзначаем, што маніпуляцыі існуючай ўлады з крызісам, прыняцце захадаў і рашэнняў адбываецца за плячыма грамадства, людзі адлучаны ад рэальнай інфармацыі, ад ведання таго, што адбываецца.

Падзеі, аднак, сьведчаць, што рэжым і асабіста А. Лукашэнка ўступіў у змову разам з кіраўніцтвам Расеі ў арганізацыі газавога шантажу супраць Украіны і Заходняй Эўропы. Змоўніцтва абумоўлена цаной за газ. Гэта нячыстая палітыка, за якую рэжым можа паплаціцца ўльтыматумам расейцаў аб увядзеньні рускага рубля на Беларусі (ізноў жа як платы за газ), што стане рэальнай пагрозай страты суверэннітэту і нацыянальных багаццяў краіны.

Сойм інфармуе аб гэтым беларускае грамадства і пацвярджае, што пытаньне аб пакіданні пасады А. Лукашэнкам ёсць першасным крокам да рэальнага выхаду з крызісу і да аздараўленьня, створанага ім становішча.

Сойм Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ

18 студзеня 2009 г., г. Менск

АБ АНТЫНАЦЫЯНАЛЬНЫХ ПАГАДНЕНЬНЯХ І НЕЗАКОННЫХ ДЗЕЙНЬНЯХ НЕЛЕГІТЫМНАГА КІРАЎНІКА ВЫКАНАЎЧАЙ УЛАДЫ НА БЕЛАРУСІ

4-га лютага гэтага года нелегітымны кіраўнік выканаўчай улады ў Беларусі А. Лукашэнка падпісаў у Маскве два незаконныя пагадненні: аб стварэнні на тэрыторыі Беларусі „рэгіянальнай” беларуска-расейскай супрацьпаветранай абароны (СПА) і аб уваходжанні Беларусі ў вайсковыя сілы хуткага рэагавання, створаныя ў рамках так званай „калектыўнай бяспекі” (АДКБ).

Гэтыя пагадненні, заключаныя адным чалавекам за плячыма народа, абазначаюць уступленьне Беларусі ў ваенны блёк, што **супярэчыць Канстытуцыі і зьяўляецца незаконным**. Такія пагадненні ня могуць быць прызнаныя.

У палітычным сэнсе – гэта абазначае гандаль беларускімі інтарэсамі, далейшы працяг здачы суверэннітэту, пэрспектыву страты незалежнасці краіны і небяспекі для жыццяў беларусаў, якія, калі выконваць пагадненне, павінны будуць ваяваць за межамі Беларусі за авантурныя інтарэсы пупінскай Расеі.

І маскоўская, і менская групы ўлады напалоханыя магчымымі сацыяльнымі наступствамі эканамічна-фінансавага крызісу, у выніках якога яны вінаватыя. Думаючы аб захаванні сваёй улады найперш, яны заключылі гэтыя пагадненні, якія ў выпадку сацыяльных пратэстаў на Беларусі дадуць магчымасць расейцам увесці сюды свае войскі, каб захаваць рэжым Лукашэнкі і зацвердзіць сваю прысутнасць на нашай тэрыторыі.

Дзейнасць нелегітымнага кіраўніка выканаўчай улады на Беларусі характарызуецца незаконнасцю і здачай нацыянальных інтарэсаў. Яна стала ва ўмовах крызісу надзвычай небяспечнай для Беларускага грамадства і суверэннай Беларускай дзяржавы. Беларускія палітычныя эліты мусяць зрабіць высновы і ўлічыць гэта ў пошуках выхаду з крызіснай сітуацыі. Перад краінай стаіць неабходнасць рашучых дзеянняў па абароне сябе.

Сойм Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ і Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне”

8 лютага 2009 г., г. Менск

ПАДАРУНАК ЛЮДЗЯМ, ЯКІЯ ЖЫВУЦЬ „АБЫ ВАЙНЫ НЕ БЫЛО”

3-га лютага антыбеларускі рэжым падпісаў з Масквой чарговую злочыную дамову, накіраваную на разбураўненне Беларускай дзяржавы расейскім ворагам. Паводле дамовы ўтвараецца „сумесная сістэма супрацьпаветранай абароны саюзнай дзяржавы” і „сумеснае камандваньне войскамі супрацьпаветранай абароны”. Нам растлумачылі таксама, што цяпер беларускія войскі СПА зьяўляюцца першым (з пяці) эшалёнаў супрацьпаветранай абароны Расеі. Такім чынам, цяпер абсалютна „легальна” беларускія вайскоўцы зьяўляюцца жывым шчытом для Масквы, сталіцы чужой дзяржавы. Вядома, што ў выпадку любога ваеннага канфлікта менавіта па першаму эшалёну

наносіцца найбольш магутны першы ўдар (што й адбывалася з „беларускім эшалёнам” у 1812, 1914, 1941 гадах). Беларусы зноў становяцца закладнікамі антычалавечай агрэсіўнай палітыкі маскоўскай імперыі. У гестапа быў адзін звычай. Пасля расстрэлу чалавека ягоная сям’я павінна была аплаціць катом выдаткі ў тым ліку і на кулю, якой быў забіты гэты чалавек. Масква выхваляецца, што ў бліжэйшы час Беларусь закупіць у яе сучаснейшыя сістэмы супрацьпаветранай абароны. Беларусы павінны ня проста абараняць Маскву і паміраць за яе, але яшчэ й аплаціць выдаткі на ўсё гэта.

Калі ў 1992 г. беларусы былі ў С. Шукевіча, навошта ён падпісаўся ў Маскве пад уступленьнем Беларусі ў гэтак званую Арганізацыю дамовы пра калектыўную бяспеку, ён казаў тады: „Гэта пустая паперка. Яна нічога ня значыць...” Палітычная безадказнасць самастойнага, кіруемага палітыка дорага каштавала нашай краіне. Апошнім часам у гэтую падмаскоўскую арганізацыю ўваходзяць Расея, Казахстан, Беларусь, Кыргызстан, Таджыкістан, Арменія.

4 лютага кіраўнікі гэтых краінаў падпісалі ў Маскве ў рамках згаданай арганізацыі дамову „Аб калектыўных сілах апэратыўнага рэагавання”. У якасці гэтых „калектыўных сілаў” названы расейскія 98-я паветрана-дэсантная дывізія і 31-я паветрана-дэсантная брыгада. Астатнія краіны даюць у „сілы” па адному батальёну. Мэты дамовы – „самыя блagarодныя”: абарона ад знешняй агрэсіі і моднага цяпер міжнароднага тэрарызму. У некаторых камэнтарах згадваецца таксама „супрацьдзеянне экстрэмізму”. Вядома, што пад экстрэмізм можна падвесці любы мірны народны выступ, напрыклад, у абарону школаў на нацыянальнай мове. Тым больш выступ супраць карупцыі існуючага рэжыму. Калі падчас зьбіцця дэпутатаў-фронтаўцаў у будынку Вярхоўнага Савету Беларусі 12 красавіка 1995 г. некаторыя зь іх зрывалі маскі з спэцназаўцаў і ідэнтыфікавалі дзяржымордаў як расейцаў, то цяпер маскоўскія галаварэзы маюць права з любой нагоды ўрывацца на нашу тэрыторыю без масак. Так бы мовіць „абсалютна законна”.

Чаму так сьпяшаюцца з гэтымі „сіламі” у Маскве? Таму што ў Крамлі-Лубянцы ведаюць інфармацыю пра катастрофічнае становішча на падмаскоўскай прасторы і спрабуюць выратаваць сваю ўладу і сваю скуру. Нешта падобнае назіралася ў 1987 годзе, калі пад „гарбачоўскую дэмакратызацыю” Масква пачала імпатна ствараць спэцчасткі, амоны, „альфы”, „вымпелы” і іншыя апырчніцкія дывізіі ды батальёны. Што яны тварылі потым у Вільні, Рызе, на Каўказе і ў Цэнтральнай Азіі, добра вядома. Вядома таксама, што саўдэпія ня выратавалася гэтымі „альфамі” і ўжо ў 1991 г. адбыўся першы этап развалу імперыі. Гісторыя паўтараецца на новым вітку. Масква зноў шыхтуе сваіх галаварэзаў, каб душыць народы. Але гэта значыць толькі адно – настае апошні этап канчатковага развалу імперыі.

У сувязі з падпісанымі злычыннымі антыдзяржаўнымі дамовамі з Расеяй менскія афіцыйныя пачаў трубіць пра тое, што „беларусы будуць служыць толькі дома, не паедуць нікуды ваяваць за мяжу” і г.д. Але ўжо 6 лютага даў прэс-канфэрэнцыю пасол РФ у Менску тав. Сурыкаў. Ён сярод іншага вельмі празрыста выказаўся наконт таго, што пара б беларусам узяць на

сабе інтарнацыянальныя абавязкі. Інфармацыйная бомба грукнула настолькі аглушальна, што гэбельскаўшчына прамаскоўскага рэжыму вымушана была з 7 лютага пачаць спэцапэрацыю па прыкрыццё інфармацыі, якую выдаў самаўпэўнены (гэтым разам шчыры) Сурыкаў. Ягоныя выказваньні „с чужым сваяшчэнным гневам” дэзавуіруюць на ўсіх інфармацыйных хвалях. Дзякуй тав. Сурыкаву „за прамату і прынцыпальнасць”. Злычынны характар маскоўскіх дамоваў становіцца яшчэ больш зразумелым. Масква штурхае беларускіх мужчынаў у крывавае вір войнаў.

Янка Базыль

СВЯТКАВАНЬНЕ ДНЯ ВОЛІ Ў МЕНСКУ І ВІЦЕБСКУ

У найвялікшае свята нашага народу – 25 Сакавіка – менскія актывісты Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і яго Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ сабраліся ў цэнтры беларускай сталіцы. Перад гэтым улады забаранілі фронтаўцам правядзеньня збору і мітыngu на так званай „плошчы Калініна”. На гэты раз фронтаўцы (магчыма нечакана для ўладаў, якія паслалі туды „аўтазакі”) не сталі праводзіць забаронены мітынг і анулявалі заяўку. Зьвярнуліся ў пракуратуру аб парушэньні закона Менгарвыканкамам. Нераспаўсюджвалі нават улётак і запрашэньняў. (Галоўныя падзеі ў Беларусі яшчэ наперадзе.) А 18 гадзіне актывісты прыйшлі да помніка вялікаму песняру Максіму Багдановічу, усклалі кветкі і засьпявалі беларускі духоўны гімн „Магутны Божа”. Быў узьняты нацыянальны Бел-Чырвона-Белы Сьцяг.

Намесьнік старшыні Фронту і Партыі Сяргей Папкоў зачытаў зварот Янона Пазьняка, Старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ – „Дзень Волі – 2009” (публікуецца).

Настрой быў урачысты і святачны. Прысутныя сьпявалі патрыятычныя песні, віншавалі жыхароў сталіцы са святам. Цікава, што рэжым пробаў і тут палохаць людзей. Тэрыторыя вакол урачыстага месца была запоўнена міліцэйска-вайсковымі сіламі. За будынкам Тэтру Опэры і балету стаялі міліцэйскія „аўтазакі” з атрадам „амонаў”. Паўсюль бачна была актыўнасьць асобаў у міліцэйскіх уніформах і ў цывільным. Некаторыя зь іх набліжались непасрэдна да ўдзельнікаў свята і спрабавалі нахабна здымаць іх на відэакамеры. Але людзі адганялі навязлівых „апероў”.

Беларусы ў тысячы раз пераканаліся, што жывуць пад акупацыяй антынацыянальнага рэжыму, які бароніць на нашай зямлі агрэсіўныя інтарэсы чужой дзяржавы. Дзень Волі застаецца днём змаганьня за вызваленьне Бацькаўшчыны ад антыбеларускай улады, за вольную будучыню. Дзень Волі злучае людзей, якія не бяцца дыктатуры і набліжаюць канчатковае ачышчэньне Беларусі ад акупанцкай саветчыны і прыгнятальнікаў народа.

(Фота А. Старкова і А. Вішкарава)

25-га Сакавіка паўсюдна адзначалі ў замежжы, дзе жывуць беларусы. У Нью-Ёрку акцыі і імпрэзы адбыліся 22, 25 і 29 сакавіка. На здымках: (зьлева) дэманстранты Згуртаваньня Беларускай Моладзі ў Амэрыцы ля будынка ААН у Дзень Волі; справа – актывісты зь Беларускага Моладзевана Руху Амэрыкі 22 сакавіка ля будынку ААН.

Урачыстасьць працягвалася каля гадзіны. На прыканцы людзі зноў сьпявалі гімн „Магутны Божа”.

* * *

У Віцебску на Дзень Волі антыбеларускія улады схапілі пяцёрх актывістаў КХП– БНФ **Сяргея Каваленку, Ігара Базарава, Валерыя Аляксандрава, а таксама Леаніда Аўтухова і Аляксандра Кузьняцова** з Гарадка. Уздзельнікаў акцыі ў Віцебску было больш за сотню чалавек, але рэпрэсіўныя органы схапілі менавіта гэтых пяцёрх хлопцаў, якія трымалі беларускія Бел-Чырвона-Белыя сьцягі. Зразумела, што ў душыцеляў быў плян „прышыць” акупанцкі артыкул аб забароненай сымволіцы. Так яно і пацвердзілася. Ноч людзей пратрымалі ў арыштанцкай камэры, а назаўтра пацягнулі ў свой суд (суд Кастрычніцкага раёну Віцебска). „Але нічога, – кажуць сябры вызвольнага руху, – да пары збан ваду носіць.” Прыйдзе час і на беларусафобаў, і на лукашыстаў.

* * *

Менгарвыканкам дазволіў мітынг іншым заяўнікам каля Акадэміі Навук. Сабралася каля 2000 чалавек. Як на такое вялікае сьвята гэта вельмі няшмат, але, улічваючы дзікасьць антыбеларускага рэжыму, рэпрэсіі і абставіны страху ў грамадзтве, гэта не такі ўжо і дрэнны паказчык. Столькі людзей у сярэднім ходзіць на крыжовае шэсьце КХП – БНФ у Курапаты на Дзяды. Некалькі тысячаў – гэта актывіўная частка мянчан. Астатнія чакаюць свайго часу (які ўжо набліжаецца).

Мітынг прайшоў даволі спакойна. Людзям спадабалася рашэньне стаць ланцугом уздоўж прасрэтку Скарыны са сьцягамі і лэзунгамі і вітаць са сьвятам тых, што ехалі ў аўтобусах і машынах. Амаль усе машыны сігналілі ў адказ, ў знак салідарнасьці, што вельмі падабалася дэманстрантам. Тым часам група нейкіх маладзёнаў ў другім канцы памкнулася было ўчыніць правакацыю, кшталту, як на „дзень сьвятога Валянціна,” – палезлі бяспрычынна на АМАП (якога было ў дзесяць разоў больш чым маладзёнаў), выбягалі на праезную паласу і г. д. Магчыма гэта ад маладой дурноты, якая паўтараецца як сістэма, але праўда ёсьць тая, што гэтыя людзі ня ўмеюць сябе паводзіць на агульных мерапрыемствах, ня маюць пачуцьця адказнасьці і з гэтай прычыны проста не кіруюмыя. Праблема, зрэшты, зразумелая, і вядомыя яе прычыны. Усё пераменіцца, калі пачнецца сапраўдны народны рух сур’ёзных людзей. (Гэты час надыйдзе).

Інфармацыйная камісія Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

26 сакавіка 2009 г.

РЭПРЭСІІ РЭЖЫМУ ЗА АБОРОНУ РОДНАЙ МОВЫ

У Гомелі зь сямі ўздзельнікаў акцыі ў абарону роднай мовы пакараныя штрафамі яшчэ дзьве асобы – Зьміцер Кутасаў і Яўген Якавенка. Аднаводна на 1 мільён 50 тысячаў і 700 тысячаў рублёў. Пастановы на пакаранныя штрафамі за подпісам судзьдзі Цэнтральнага раёну Гомеля **Алены Цалковай** актывісты атрымалі ў мінулыя выходныя па пошце. Суды былі завочнымі. Міліцыя нібыта ня здолела ўручыць актывістам пазвы на суд. „Гэта цалкам брутальны прысуд, – лічыць **Яўген Якавенка**. – У Міжнародны дзень роднай мовы мы ішлі ўскласьці кветкі да помніка праваслаўнаму асьветніку Кірылу Тураўскаму”. Ахоўнікі перастрэлі моладзь мэтраў за трыста да помніка. У руках маладыя людзі разам з кветкамі трымалі невялікія аркушы паперы з надпісам „Беларуская мова. Запрэчана”, міліцыянты адвезлі ўсіх у пастарунак і склалі адміністрацыйныя пратаколы на ўдзел у несанкцыянаваным шэсьці. Спадар Якавенка ня бачыць сэнсу абскарджваць пастанову суду – звычайна такія штрафы суды не адмяняюць. А вось **Зьміцер Кутасаў** мяркуе, што варта было б прайсьці ўсе рэжымныя судовыя інстанцыі, каб потым мець магчымасьць аба-

раніць свае правы ў Камітэце ААН. Усяго за ўдзел у акцыі ўскладаньня кветак ў абарону роднай мовы ў Гомелі 21 лютага, пакараныя штрафамі агулам на 8 мільёнаў 50 тысячаў рублёў 6 уздзельнікаў і двое журналістаў, **Кастуся Жукіўскага** арыштавалі за абарону мовы на 7 сутак адміністрацыйнага арышту.

(Паводле Радыё Свабода)

ЯКІЯ ЭКСПЭРЫМЕНТЫ ПРАВОДЗЯЦА НАД МАЛЫМІ БЕЛАРУСАМІ?

У раёнах Беларусі, атручаных Чарнобылем, ужо каторы год рэжым нагружае людзей чужымі словамі „рэабілітацыя”. Слоўца знаёмае старэйшаму пакаленьню беларусаў з крывадушнай кампаніі „выбачэньня ворагаў народу” часоў хрушчоўскай „адлігі”. Тады крамлёўскія арганізатары масавых забойстваў пэрыяду 1936-1953 гг. аддалі загад акупацыйным маскоўскім структурам на Беларусі (выканаўцам масавых забойстваў) на „рэабілітацыю”. Расстрэльшчыкі-гэбісты „велькідушно простили” свае ахвяры. Прычым, нават гэтая цынічная акцыя закранула толькі малую частку зь мільёнаў загубленых і скалечаных жыццяў. Ахвяры маскоўскіх акупантаў пэрыяду 1917-1935 гадоў цалкам ня былі ўключаны ў гэбоўскую рэабілітацыю. Пасьлясталінская подласць здзяйснялася пад фармулёўкамі тыпу „Время было такое, товарищи... Культ личности”.

Прамінудзі дзесяцігоддзі. І новае пакаленьне беларусаў зноў патрапіла пад акупанцкую „рэабілітацыю”. Нармальныя людзі, якія жывуць у цывілізаваных краінах, без тлумачэньняў не разумеюць, пра што йдзеца. Італьянцы, ірляндцы, немцы пытаюцца: „А навошта рэабілітаваць дзяцей? Яны ж ні ў чым не вінаватыя”. Справа ў тым, што штогод на адзін-два месяцы ўсіх дзяцей Гомельшчыны і Магілёўшчыны забіраюць з сям’яў і цэлымі клясамі трымаюць у спецыяльных цэнтрах „рэабілітацыі”. Паводле афіцыйнага, іх „рэабілітуюць ад наступстваў Чарнобыльскай катастрофы”. Дзяцей абследаюць, бяруць аналізы. Культурных праграмаў для іх няма. Фактычна адзін-два месяцы яны сядзяць за плотам, адарваныя ад сваіх бацькоў, роднага асяроддзя. Можа іх кормяць крымскай садавінай, ікрой і г. д.? Не, харчаваньне выключна мясцовае.

Наведвальнікаў, якія трапляюць у гэтыя цэнтры бясконца здзіўляе, што дзеці выглядаюць, як ағаломшаныя. Яны сонныя, пасіўныя, бязрадасныя. Вось толькі адзін прыклад рэжымнага „гуманізма”. У лютым сёлета (пасярод павальнай эпідэміі грыпа, калі трэба было б абвешчаць у школах каранцін) дзяцей Нава-Беліцкага раёна г. Гомеля сабралі на месяц у адзін з такіх цэнтраў, што знаходзіцца на вул. Жамчужнай у тым жа Нава-Беліцкім раёне (!?). На бацькоў, якія не хацелі аддаваць сваіх дзяцей, здзяйсняўся моцны ціск з боку адміністрацыі школаў і РАНА. Усё скончылася масавым захворваньнем дзяцей у гэтым „рэабілітацыйным” цэнтры. У дзяцей была тэмпература ў 40 градусаў, хвароба працякала вельмі цяжка – такая васьмь атрымалася „рэабілітацыя”.

Вельмі здзіўляе пасіўнасьць дзесяткаў тысячаў бацькоў беларускіх дзяцей. Яны, падобна, не задумваюцца, навошта чужыя людзі забіраюць ад іх малых і трымаюць іх у ізаляцыі на працягу доўгага часу. Самае галоўнае, што пасля гэтага дзеці вяртаюцца дахаты і не дэманструюць лепшага здароўя. Трэба прызнаць, што рэжым і ня ўжывае слова „аздаўленьне”. Бацькі, на жаль, не задаюцца пытаньнем: „А з чаго гэта такі навязлівы гуманізм? У Італіі адпачываць дзецям забаранілі, а на „рэабілітацыю” гоняць прымусам?”

Калі абваліцца антынародны рэжым, сьледства і суд будуць высвятляць, каму спатрэбілася гэтая ізаляцыя нашых дзяцей. Будзе выкрыта, якія экспэрымэнты праводзіліся над малымі беларусамі, куды паступалі дадзеныя па „вялікай папуляцыі чарнобыльскіх раёнаў” (як выказваюцца ў Маскве спэцы ад „мірнага атама”).

Янка Базыль

НАБЕГІ НА ЎСХОДНЯЙ МЯЖЫ

Трэба прызнаць, што БТ зрэдку выдае праўдзівую інфармацыю пра беларускую рэчаіснасьць. 24 сьнежня мінулага году яны паказалі тэматычны рэпартаж пра аўтакантрабанду. У апошнія месяцы сапраўднай праблемай сталі ўгоны будаўнічай тэхнікі з Беларусі ў Расею. З будпляцовак, гарадзкіх і калгасных аўтабазам зьłodзеі гоняць у бандыцкую дзяржаву аўтакраны, бульдозэры, грузавікі, бэтонамашалкі і падобнае. БТ паведаміла, што, напрыклад, за магутны аўтакран у Маскве можна атрымаць да 80 тысячаў даляраў. Выказвалася і міліцэйскае начальства Магілёўшчыны і Віцебшчыны, наракала на „празрыстую” мяжу з Расеяй. Паўстае пытаньне: колькі яшчэ будзе існаваць гэтая мафіійная „празрыстасьць” на мяжы з ворагам-бандытам? Чаму ня злоўлены аніводзін кантрабандыст? Чаму не разгромлены банды зьłodзеяў (самотнікі-ліхачы ня могуць арганізаваць такую маштабную дзейнасьць)? Безумоўна, у наяўнасьці арганізаваная сетка аўтамафіі, якая дзейнічае па абодва бакі мяжы. І ў гэтай сетцы забытаны асобы з пагонамі і без пагонаў. Гніенне прамаскоўскага рэжыму моцна сьмярдзіць.

Янка Базыль

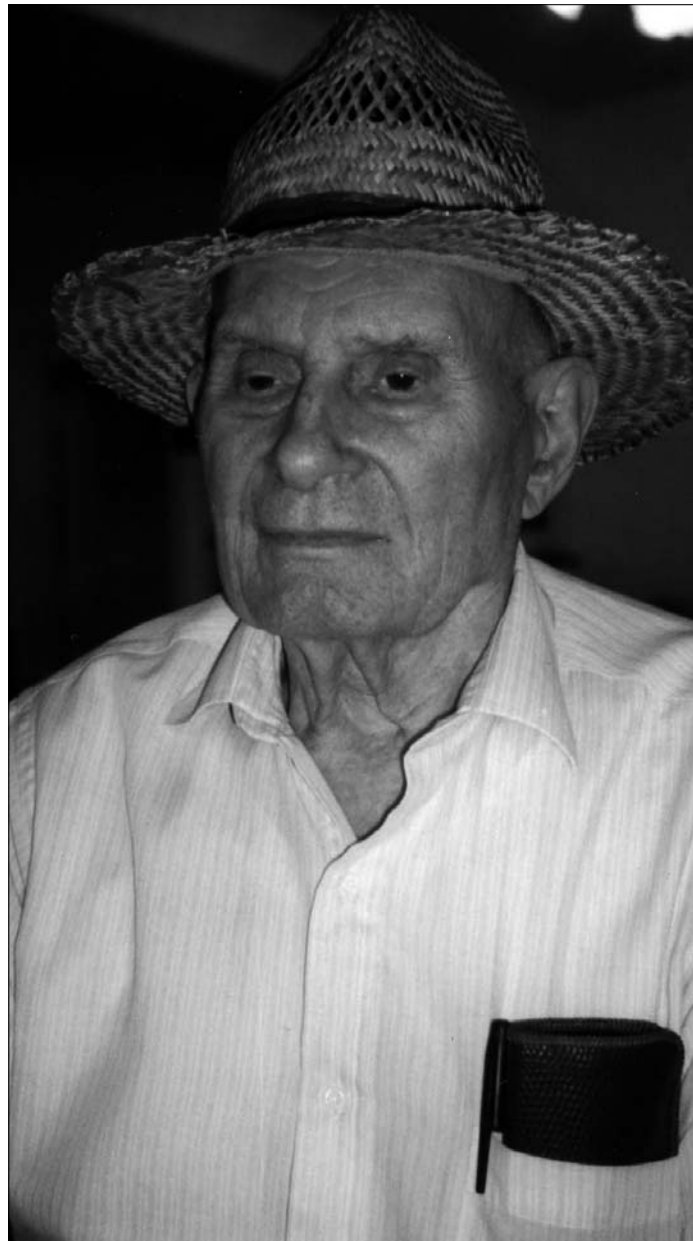
МОЦНАЕ ДРЭВА АЛЬБО СЛОВА ЎДЗЯЧНАСЬЦІ

Аляксандар Міцкевіч – асоба добра вядомая ў беларускім замежжы. Упершыню я ўбачыў яго ў 1996 годзе на агульным сходзе Нью-Ёркскага адзела Беларуска-Амэрыканскага Задзіночаньня (БАЗА). Ён тады акурат узначальваў гэты адзел. „Гэта ж во, – думаю, – рыхтык Якуб Колас сядзіць, толькі вусоў няма”. Аказалася, што падабенства не выпадковае. Аляксандар Міцкевіч ёсьць пляменьнікам брата Якуба Коласа, Міхася Міцкевіча (пахаваны ў Нью Брансвіку ў штаце Нью Джэрзі). „Моцнае дрэва”, – думаю, гледзячы на яго знаёмае па-дзядзьку аблічча, ў якім бачная была пячатка знакамітага роду. Лаўлю сябе на міжвольнасьці, што заўсёды новаўбачанага чалавека ацэньваю найперш па выразнасьці і пластыцы аблічча (прывычка з часоў заняцця фотамастацтвам), а потым ўжо даходжу да сэнсу.

З сэнсам у Аляксандра Міцкевіча якраз усё ў парадку і на вышыні. Гэта самавіты беларус пасьядоўны ў думках і справах, надзейны прадстаўнік коласаўскага роду. Я вельмі цаню гэтую шляхецкую ліцьвінскую надзейнасьць у людзях і адразу адчуў у ім роднасную натуру, свайго чалавека. „От нам з вамі, як са сваім, вы, як мы, дык адразу і разумеемся”, – казала мне камплімент некалі спадарыня Яніна Кахановская (ужо не жыве). Умоўна, па духу я залічваю ўсіх гэтых людзей да фронтаўцаў. Тут і Кахановская, і дачка яе Юля Андрушышына, і Антон Шукелойць (які запісвае сябе, між іншым, да беларускіх эсэраў), і іншыя, і, вядома ж Алесь Міцкевіч.

Што мне падабаецца ў шмат якіх людзях яго пакаленьня і ў ім асабіста – гэта адказнасьць парад Бацькаўшчынай і дзейнасьць у падтрымку беларускай справы ў любых абставінах. Алесь Міцкевіч асабліва дацэньвае арганізацыю і распаўсюд беларускай інфармацыі. У 1990-х ён выдаваў у Нью-Ёрку рэгулярны інфармацыйны бюлетэнь „Весткі і паведамленьні”. Потым, калі ўжо па ўзросту адышоў ад кіраўніцтва аддзелам БАЗА, ён заняўся іншай патрэбнай справай. Цікавая ідэя – арганізаваў своеасабліваю інфармацыйную пошту: выдаваў самадрукам, множыў на ксэраксе і расьсылаў па пошце ў канвэртах у сотні адрасоў інфармацыйны зборнік, які называў „Цыркуляр”. Я пра гэты плённы высілак А. Міцкевіча пісаў некалі ў „Беларускіх Вядамасьцях” (2001 г., № 3 (33), сакавік).

Пасья майго прыезду ў Нью-Ёрк у 1996 годзе, А. Міцкевіч доўга ня думаў. У першай жа гутарцы са мной сказаў: „Ёсьць тут беларусы, якія жадаюць дапамагачь Народнаму Фронту і вам у вашай дзейнасьці.” Праз нейкі час Алесь Міцкевіч знайшоў яшчэ сілы закласьці і падтрымаць ініцыятыву „Беларуская помач” (Белпом) альбо, як ён мне паведаміў, „Групу падтрымкі БНФ”. Ён сам расьсылаў сябрам гэтай групы свой „Цыркуляр”, „Беларускія Вядамасьці”, копіі аргыкулаў з БВ і іншыя матэрыялы. Так-

(Фота З. Пазыняк)

Аляксандар Міцкевіч, 2008 г.

сама ён арганізаваў збор сродкаў на выданьне „Беларускіх Вядамасьцяў” – часопісу, які стаў, фактычна, ворганам БНФ у замежжы.

Аляксандар Міцкевіч, як і шмат тут хто зь беларусаў, упэўнены, што толькі пры наяўнасьці моцных беларускіх рухаў, такіх, як БНФ, могуць адбыцца рэальныя палітычныя зьмены на Беларусі. Дзеля гэтага шмат хто зь беларусаў падтрымаў ягоную ініцыятыву і збор сродкаў. Найбольш шчодрэ і рэгулярна падтрымлівалі У. Набагез, П. Пікулік, М. Сагановіч. Ім належыцца найперш вялікая падзяка. У тых часы „Беларускія Вядамасьці” выходзілі па 8-10 нумароў у год. Усё гэта ў тым ліку, дзякуючы таксама і збору сродкаў, арганізаваным Аляксандрам Міцкевічам. (Цяпер БВ выходзяць ня больш трох нумароў на год. Адбылася зьмена пакаленьняў у эміграцыі – і перамянілася становішча.)

Пра справы „Белпомачы”, дарэчы (пра ахвяраваньні), А. Міцкевіч даваў рэгулярную інфармацыю ў „Вестках і паведамленьнях” і ў газэце „Беларус”. Але гэта ўсё ў мінулым. Як каза разважліва і з добрым настроем сам Аляксандар Міцкевіч „час не чакае і сваё бярэ”. У гэтым годзе ў лістападзе Аляксандар Міцкевіч спадзяецца закончыць ужо дзевяноста гадоў і пайсьці на сотку. Як і раней ён жыве беларушчынай. Дык жадаю яму крочыць упэўнена, зычу здароўя і энэргіі! Няхай ягоны вопыт, розум і дасьведчанасьць і надалей служаць людзям на карысьць нашай Бацькаўшчыны Беларусі.

Зянон Пазыняк

22 сакавіка 2009 г.

ЦЯЖКІ ЧАС

Клясычнае нацыянальнае адраджэнне, дзе б яно ні было, зьявляецца да гісторыі, змагаецца за сьвярджэнне нацыянальнай мовы, культуры і дзяржаўнай незалежнасці. Гэтак сама разьвіваўся і беларускі нацыянальна-вызвольны рух. Але ёсць выключная гістарычная асаблівасць беларускага змаганьня, якую я назваў бы „беларускай (дакладней, літоўскай) трагедыяй”. Пачалася яна з таго, што ў XVIII ст. супраць вялікай літоўскай цывілізацыі (ВКЛ) і Польшчы аб’ядналася заходняя Эўропа (немцы) і ўсходняя тыранія (Масква). Наша вялікая дзяржава перастала існаваць. Аднак мэта маскоўскага забору была ня проста павелічэнне тэрыторыі, а вынішчэнне нас як народа, разбурэнне культуры, ліквідацыя літоўскай адукацыі, рэлігіі, вытворчасці, землеўладання і сацыяльных вярхоў грамадства; наступны этап – русіфікацыя астатняга насельніцтва. Па іхняй задуме, нішто не павінна было нагадваць пра Вялікае Княства, і ніколі ўжо не павінна была паўстаць Літва.

Сто гадоў каласальнай вынішчальнай дзейнасці Масквы мелі вынікі; разбуральнікі прывялі, так бы мовячы, у кантурны стан схему гістарычнага знішчэння Літвы. На канец XIX стагоддзя была цалкам ліквідавана беларуская школа, асвета і адукацыя, была цалкам забаронена беларуская (ліцьвінская) мова ў афіцыйным ужытку. Народ страціў сваю рэлігію (Вунію), сваю асьвечаную эліту (наблітэт) і сацыяльныя вярхі, назву краіны і назву сябе.

І тады настала ноч. Падкрэсліваю, „ноч” настала тады, калі людзі заблыліся, як называюцца. Жыла вялікая народная культура, традыцыі, у масе сялян і мяшчан гучэлі старажытныя прыўкрасныя песні, паўсюдна гучэла вялікая прыгожая мова, зямлю насялялі лагодныя сьветлыя людзі, якія ў большасці не маглі ўжо адказаць на першае пытаньне: хто яны ёсць. Менавалі сябе „тутэйшымі”, „мужыкамі”, „палешукамі”, „каталікамі” і г. д. – гэта быў далейшы шлях у магілу.

Беларускае (літоўскае) нацыянальнае адраджэнне, як і ў цэлым у Эўропе, узнікала на этнічнай аснове. Быў скарыстаны новы кансалідацыйна-этнічны тэрмін „Беларусь”, які напачатку з цяжкасцю засвойваўся ў цэнтральных і заходніх тэрыторыях ВКЛ, дзе ён раней, практычна, не існаваў, але ўжо на пачатку XX стагоддзя новая назва стала ўсеагульнай. Посьпех новай кансалідацыі быў хуткі і выніковы.

9 сакавіка 1918 года было аб’яўлена аб стварэнні *Беларускай Народнай Рэспублікі*, а 25 Сакавіка прадэкларавана яе незалежнасць. БНР, фактычна, прадэкларавала аднаўленьне Вялікага Княства Літоўскага ў межах пасля 1569 года (акрамя былой Жмудзі, якая ў лютым таго ж 1918 года аб’явіла пра стварэнне незалежнай дзяржавы „Літвы”). Для Беларусі адчыніліся выдатныя перспектывы аднаўленьня дзяржаўнасці і нацыянальнага адраджэння. Здавалася, яшчэ крок – і здарыцца Боскі цуд, адродзіцца справядлівасць гісторыі.

Што адбылося ў сапраўднасці – вядома. БНР разарвалі, падзялілі, расчлانیлі па частках. Прытым, заўважце, зроблена гэта, як і ў XVIII стагоддзі, – тымі ж чужымі сіламі, плюс памылковая палітыка толькі што адноўленай Польшчы.

Справядлівасць мы адрадзілі толькі 25 жніўня 1991 года, калі малымі сіламі (у асноўным БНФ, але пры падтрымцы народа), удалося ня толькі вярнуць рэальную незалежнасць Беларусі, але і заклаць асновы будаўніцтва незалежнай дзяржавы.

Дык у чым жа „Беларуская трагедыя”? Яна ў пэрманэнтна страчаным часе, у страчаным, скрадзеным, абрабаваным, адабраным беларускім часе незалежнага і вольнага разьвіцця. Адсутнасць гэтага часу загамавала, затрымала наш нацыянальны рух і, галоўнае, – не дазволіла сінтэзаваць у сьведомасці пакаленьняў мінулае і цяперашняе, новае і гістарычнае, Літву і Беларусь, Вялікае Княства і Рэспубліку Беларусь. Сінтэз мусіць мець ня толькі сутнаснае (мастацтва, гісторыя, навука, культура і г. д.) але, перш за ўсё, фармальнае выяўленьне ў Канстытуцыі, сымвалах і ў назве краіны (якая можа стаць поўнай і кароткай з дадаткам, сутнасным азначэннем і г. д.).

Жыцьцё не стаіць на месцы. У 1918 годзе стартвалі вольная Польшча, Беларусь, Летува, Латвія. Нашыя вольныя суседзі пайшлі наперад у сваім нацыянальна-культурным разьвіцці. Для беларусаў жа час спыніўся на

73 гады, і ня толькі спыніўся – быў адкручаны назад у „тутэйшасць”, у „мужыкоў” праз вынішчэнне і мільёны ахвяр. Ніхто ня стаў чакаць, пакуль мы ўваскрэсьнем, і кожны з суседзяў патрактаваў нас, нашу „бяхсозную” гісторыю і культуру так, як лічыў сабе зручным. Пад бальшавіцка-маскоўскай акупацыяй забаронена было ўсё: і ВКЛ, і Вунія, і БНР, і Адраджэнне. Нават словы гэтыя былі забароненыя і лічыліся „ілжывымі” буржуазна-националістычнымі тэрмінамі”.

25 Жнівень 1991 года – гістарычны паварот у лёсе Беларусі. За тры гады, нават ня маючы народнай улады, краіна стала падымацца з каленняў, пачало разьвівацца нацыянальнае мастацтва, тэатр, літаратура, імгненна адрадзілася беларуская школа, беларуская гістарычная навука, паўсюдна годна загучэла беларуская мова.

Зь ліпеня 1994 года – унутраная акупацыя ўлады ў Беларусі (пры падтрымцы Расеі) прамаскоўскімі сіламі, антынацыянальная палітыка, антыбеларускі рэжым, аўтарытарная дыктатура. Зноў вынішчэнне ўсяго беларускага, зноў ліквідацыя беларускіх школаў, сымвалаў, фальсіфікацыя гісторыі, задушэнне мовы. Зноў спынены і страчаны час нацыянальна-культурнага разьвіцця. Прытым Беларусь ня тое што спынілі на мэнтальным узроўні 1994 года, не – яе апусьцілі глыбока ў 80-я, у СССР, на ўзровень эпохі маразму позьняга Брэжнева.

Нашыя меншыя суседзі ўжо даўно ў НАТО, у Эўразьвязе, у Шэнгенскай дамоў, у цывілізаваным сьвеце, у нацыянальным вобліку і спосабе жыцьця.

А мы... дзе мы? Вось што азначае трагедыя страчанага часу, якая сталася трагедыяй Беларусі.

Я называю гэта трагедыяй, бо трагедыя – гэта такая зьява, якая заканчваецца перамогай духу. Перамога народнага духу ня дасць нам загінуць. Спыніцца сізіфаў залом. У цяжкім часе, у якім мы цяпер жывём, адна з задачаў здаровых і жывых людзей – спрыяць нацыянальнаму захаванню і ўзвышэнню народнага духа.

Гэты „цяжкі час”, відаць, стане імем назыву, бо мы ніколі ня мелі яшчэ ўнутранай акупацыі, унутранага антыбеларускага рэжыму. Гэта зьява фармальна новая для грамадства, і шмат хто на сёньняшні дзень ня можа зразумець, што адбываецца, чаму гэты рэжым зьвязаўся з Масквой, нішчыць мову, культуру, гандлюе суверэнітэтам і душыць народ. Але і ня ў гэтым яшчэ справа. Мы, беларусы, нават у самыя змрочныя часы, калі нас расстрэльвалі тысячамаі, адбіралі зямлю ды везлі ў Сібір, мы ніколі дагэтуль не перажывалі нацыянальнай ганьбы, распачы за сваё бяссьлільце, за апатыю і прыніжэнне, сораму за тое, што робіцца ў нашым доме. Яшчэ ніколі ніхто гэтак гнюсна і подла, нахабна, штодзённа не пляваў нам у твар.

Гэты час ня мінецца, відаць, бяссьледна. Мы павінны будзем потым зрабіць захады на будучыню з праекцыяй на пакаленьні, каб ніколі тое, што ёсць цяпер, не паўтарылася больш у Беларусі. Мы мусім потым зрабіць ня толькі палітычны, але й маральны, метафізічны аналіз зьявы, якая, зрэшты, ня новая ў сьвеце, калі да ўлады прыходзіць цемра, зло, якое ўсьведамляе сябе злом.

Прамаскоўскі рэжым на Беларусі ў чарговы раз прадэманстраваў людзям гэтак жа, як некалі антычалавечыя рэжымы ў Нямеччыне і ў Расеі, што адбываецца з грамадствам, калі да ўлады прыходзіць цемра, бескультур’е, перыфэрыянае думаньне, асобы, апантанья фобіямі і ідэямі-фікс. Тады дно робіцца верхам, і ўсё добрае, чыстае, сьветлае – глуміцца па вызначэнню.

Для беларускай нацыі і культуры гэта вельмі небяспечны і надзвычай разбуральны рэжым якраз тым, што зьнішчэнне нацыянальнага духа, нацыянальнай вітальнасці народа ёсць ягонай палітыкай і мэтай, пагрунтаванай на маніякальнай падсьведомасці аднаго чалавека, які апынуўся на вяршыні ўлады. Зададзенасць гэтай мэты (ліквідацыі нацыянальнай тоеснасці народа) вынікае ня толькі зь дзеянняў і заяваў рэжыму, але і з найпроставых выказванняў галоўнага выканаўцы. 2-га сакавіка 2006 г., напрыклад, на так званым „ўсебеларускім сходзе” Лукашэнка заявіў перад усімі: „Я абараняю не сябе. Я ўжо наеўся гэтай улады. Для мяне вельмі важна паставіць моцную кропку ў гэтым жыцьці, каб нікому, хто прыйдзе пасля мяне, не захацелася павярнуць назад краіну. Каб краіна ішла гэтай дарогай” і г. д. (Страшна нават уявіць, каб Беларусь засталася ў гэтым ма-разме – „ішла гэтай дарогай”).

Палітыка цяперашняга рэжыму адкрыта антыбеларуская і простая, як сякера. Але людзі, якія ўжо страцілі нацыянальную тоеснасьць, ня ў стане (як ні дзіўна) відавочнае – бачыць. Як і сто гадоў таму, мы сутыкнуліся зь неабходнасьцю тлумачыць людзям простыя рэчы нашага ня толькі народнага, але і этнічнага існаваньня.

З гэтых „простых рэчэй” галоўным ёсьць вяртаньне ў сьведамасьць людзей страчанага першаснага, менавіта: *трэба каб чалавек валодаў ацэначным вылучэньнем чужога і каштоўнасьцю усьведамленьнем свайго*. Этнос, як вядома, не ўзьнікае, калі не існуе калектыўнага ўсьведамленьня *свайх і чужых*, (альбо – *ворагаў і свайх*). Адпаведна і нівеліроўка (асіміляцыя) этнаса магчыма толькі пасля разбурэньня калектыўнай ацэначнай катэгорыі „чужых”. Не ўсялякая імперская палітыка дзейнічае сьведама на этнічным узроўні, але ўсялякая палітыка асіміляцыі накіравана на тое, каб разбурыць (зьмікшыраваць) гэтую мяжу пасля разбурэньня культуры (зьнішчэньне мовы і культуры – першы этап прымусовай асіміляцыі).

Нацыянальная палітыка расейскай імперыі і яе клонаў (СССР, РФ) – гэта якраз самая што ні ёсьць гвалтоўная, дзікая русіфікацыя. За амаль дзевяць гадоў каленіялізму (асабліва за часы СССР) маскоўская палітыка на Беларусі пакінула свой сьлед. Насельніцтва і пакаленьне новай незалежнай Беларусі павінна б было як найхутчэй зразумець пэрманэнтную чужасьць і небясьпеку, якія зыходзяць ад расейскага імперыялізму. Гэтае веданьне абавязковае (зь’яўляецца, як кажуць, катэгарычным імператывам) дзеля нармальнага існаваньня незалежнай Беларусі. Калі *ўсьведамленьне „калектыўнага чужога” як пагрозы і крыніцы небясьпекі* ня вернецца цалкам у палітыка-этнічную сьведамасьць беларусаў, тады застаецца і працягваецца параліч нацыі і неадэкватная рэакцыя на сваю нацыянальную сьмерць.

У часы расейскага генацыду 30-х гадоў мінулага стагоддзя гэта выявілася лапідарна даслоўна. Тысячы беларусаў, якіх расстрэльвалі ў Курапатах, казалі перад ямай, напоўненай трупамі, аднолькавую фразу – пыталіся ў катаў: „За што?” Ніхто зь іх не разумець, што іх забіваюць за тое, што яны беларусы, бо забойцы гаварылі эўфэмізмамі („ворагі народа” і т. п.). Многія, сьведкі расстрэлаў, зь якімі я гаварыў у 80-х гадах, здзіўляліся: „Ну, няхай бы (маўляў) немцы, а то ж свае”.

Ні мільёны замардаваных ды расстраляных беларусаў, ні сьведкі расстрэлаў так і не зразумелі, што адбылося, хто і чаму расстрэльваў. Гэта гісторыя, якая выклікае ў мяне здранцвённае.

Калі немцы (фашысты, значыцца) зьнішчалі габрэяў, то яны (габрэі) ведалі, „за што”. За тое, што габрэі. Ішлі ў газавыя камэры, як на ахвяру Апакаліпсісу. Халакост ускалыхнуў чалавецтва, згуртаваў усіх габрэяў. Трагедыя скончылася перамогай духа.

Тым часам у курапацкіх магільных ямах, на ўскапанай, палітай крывёю зямлі Курапатаў нашчадкі расстраляных беларусаў па сёньняшні дзень п’юць гарэлку, смажаць шашлык і ды ламаюць крыжы.

Вось што такое *нівеліроўка этнічнай сьведамасьці і нераспазнаньне чужых*. Асьветніцкая задача дзейнасьці Народнага Фронту – дапамагчы суайчыньнікам разабрацца ў прычынах нашага людзкага нацыянальнага цярдзеньня і сьмерці. У 1993 годзе я напісаў артыкул на гэтую тэму „*Аб рускім імперыялізме і яго небясьпекі*”. Матэрыял трапіў у „яблычка” – пачаўся ўсяленскі расейска-гэбісцкі лямант (напэўна, зямля паплыла ў іх з-пад ног). Ахвярам зьнялі павязку з вачэй, і русіфікатары запанікавалі.

Цяжкі час небясьпечны сваімі наступствамі. Кожны кароткі пэрыяд адраджэньня меў свае дасягненьні і свой уздым духа. Кожны доўгі пэрыяд нішчэньня народа пакінуў свае разбуральныя і часта – неаднаўляльныя руіны, але ў прыныце ўсё добрае, здольнае і жыцьцёвае можа мець працяг.

Савецкі пэрыяд акупацыі ліквідаваў селяніна-гаспадара, але пакінуў яшчэ беларускую вёску зь беларускімі школамі і насельніцтвам. Цяжкі час адмысловай палітыкі (аграгарадкі, калгасная сістэма, ліквідацыя асяродкаў адукацыі і культуры), практычна, ужо ліквідаваў і гэтую рэшту этнічнай крыніцы нацыі.

Цяжкі час – гэта ня толькі паслядоўнае вынішчэньне ўсяго беларускага, гэта ёсьць улада цемры і хамства, непавягі да чалавека, зьдзеку над сьветлым, чыстым і добрым. Цяжкі час – гэта масавае паталіячнае п’янства, гэта разбурэньне нармальнай лексікі, абніжэньне нормаў і культуры, стра- та весялюсьці і добрых людзей. Гэта час панурага чалавека.

Безумоўна, міне гэты час, і ў памяці сьветлых пакаленьняў беларусаў ён застанецца як кур’ёз ці мо’ як кашмарны сон, які непрыемна ўспамінаць; ці як прыклад таго, як нельга жыць, як нельга маўчаць, як нельга не шанаваць Беларусь і аддаваць уладу ў рукі чужых і цёмных людзей.

Гэты час яшчэ працягваецца, але ён ужо мёртвы, і толькі па інэрцыі коціцца ў дол. Наперадзе новая Беларусь. І нішто ня спыніць яе хады.

Зянон ПАЗЬНЯК

1 сакавіка 2009 г.

ПАНАВАНЬНЕ ЦЕМРЫ

Улада цемры характарызуецца, перш за ўсё, нянавісьцю. Нянавісьць – сутнасьць яе існаваньня. Улада цемры вечно змагаецца зь нейкім і за нешта. Гэта „вечны бой” і вечная нянавісьць, пакуль будзе існаваць аб’ект улады – народ і сама гэтая ўлада.

Улада цемры – гэта зьнішчэньне лепшых і апаганьваньне сьвятога, гэта сацыяльная параноя, якая пранікае ў дачыненні. Самая адмоўная сутнасьць такой улады ёсьць тое, што *на паверхню грамадзкага жыцьця яна ўздымае чэрнь, мразь духа, выцягвае навокі цёмныя інстынкты чалавечай натуры*. Расейскі бальшавізм тое наглядна прадэманстраваў.

Цемра фармуе грамадзтва па свайму вобразу і падабенству, дзе нормай становіцца зьдзек і таптаньне годнасьці чалавека; мерай такіх дачыненняў робіцца сьмерць. Ня кожны чалавек можа стрываць прыніжэньне асобы, ганьбаваньне гонару і несправядлівасьць цемры. І чэрнь адчувае гэта, у яе ўзьнікае азарт перасьледу і дабіваньня; дрэнь пачынае ўяўляць сябе моцнай, робіцца вынаходлівай, пакуль не растопча альбо не загоніць душу ў магілу.

Вайсковая параноя. Генэрал рапартуе перад пазаілюбным дзіцёнкам Лукашэнка.

Колькі такіх растаптаных, колькі такіх маўклівых статыстычных сьмерцяў панёс наш народ! Памятаю, летам 1998 года самаспаленьне ў Наваполацку адваката *Аляксея Філіпчанкі*, страшную сьмерць *Юрыя Бабудзьнева*. Цяпер вась з-за жорсткага і сумніўнага прысуду скончыла жыцьцё самагубствам у Салігорску – *Яніна (Яна) Палякова*. Зьдзек над беларусам, над чалавекам адбываецца штодзённа, паўсюдна. Душыць і прыніжаць, ганьбаваць і душыць, ілгачь і душыць, зьневажаць і душыць – вась псіхалягічны комплекс улады цемры, самасцьвярдзэньня нікчэмнасьці і панаваньня хама.

У канцы 90-х гадоў былі старшыня Вярхоўнага Савета С. Шарэцкі расказаў мне, як яшчэ напачатку лукашэнкавага „прэзыдэнцтва” запрасіў яго Лукашэнка „правесці ўрэма”. Не, ня ў ласьню папарыцца (як любіла савецкая намэнклятура), а папрысутнічаць пры расстрэле забойцаў, сказаных на сьмерць, і паглядзець, як будучь расстрэльваць. Ашарашаны Шарэцкі

(Фота са стар „Беларусь“)

„Колька” (маецца на ўвазе пазашлюбнае дзіця Лукашэнкі), скульптура ля вайскавай вучэльні – „мастаікі” дурдом у Менску.

адмовіўся. „А напрасна, Семён Георгіевіч, інцэрсна, ані жэ после пулі ещо немога жывут, трэпыхаюцца”, – заўважыў суразмоўца.

Такое ёсьць гэтае паралельнае перавернутае існаваньне. Мяне тое, аднак, не здзівіла. Сутнасць гэтай асобы мы добра бачылі яшчэ ў пачатку 90-х, калі былі ў Вярхоўным Савеце. Шакавала і ўразіла іншае: шлях, якім вялі яго да ўлады. Гэта, ізноў жа, шлях нянавісьці. „Всех посажу”, „усем по заслугам”, „варов в тюрьму”, „жульё в тюрьму”, „катэджы атбером”, „награбленнае вернём”, „я нішчый” і г. д. Цемра дэкларавала перадзел маёмасьці ў сваю карысьць, але гэтая „мараль” (усіх пакараць) задавальняла людзей. І нікога не цікавіла сапраўдная чалавечая мараль: чаму не жыве з жонкай, якія адносіны ў сям’і, па якому праву зьбіваю калгаснікаў, як пазьбегнуў турмы і г. д.

Ніхто не задаваў пытаньняў потым, чаму першая службовая асоба дзяржавы на віду ўсяго грамадства жыве ў блудзе, як зьявілася пазашлюбнае дзіця (гэта пры жывой жонцы), як блудадзей выгнаў матку гэтага дзіця, уласным „хаценьнем” пазбавіўшы яе мацярынства, а дзіця – маткі. Гэта вам не распутны флірцік з Монікай Левінскай (які, дарэчы, абурыў увесь сьвет); у гэтым ёсьць нешта ад д’ябалшчыны і нешта

ад Фройда, ад комплексу непаўнавагаснага дзяцінства.

Тут сьвядомая дэманстрацыя непрыняцьця народнай маралі, публічнае сьвярдзжэньне збочанасьці свайго шчарбатага жыцьцёвага ўзору як нормы жыцьця. Пяцігадовага пазашлюбнага хлопчыка ён аб’яўляе пераймальнікам сваёй (нелегальнай ужо) прэзыдэнцкай улады, шыюць дзіцяці форму галоўнакамандуючага і перад ім рапартауюць, становяцца навывсяжку генэралы.

Да публічнай паранойі прывыкаюць, відаць, як да болю, – інакш чым можна растлумачыць гэтае нашае „маўчаньне травы”? Ніколі ня думалася, што фантазмагоры Маркеса („Восень патрыярха”) так адэкватна ўвасобяцца ў нашай рэальнай беларускай (далёкай ад Лацінскай Амэрыкі) рэчаіснасьці. Ажно так яно ёсьць, і ўсё гэта – на фоне апатыі і маўчаньня краіны, дзе нішчацца жыцьці і душы.

Давядзеньне да самагубства як азначэньне злачынства адлюстравана ва ўсіх нацыянальных кодэксах права і заканадаўствах цывілізаваных краінаў. Зразумела, што ў справе самагубства Яніны Паляковай вінавайцы будуць адкручывацца, звальваць усё на яе побыт, на яе эмацыйнасьць ды асаблівасьці псіхікі і, магчыма, адкруцяцца (да пары). Але справа мусіць быць абавязкова ўзбуджана, яна не павінна падлягаць задаўненьню. Ніхто не павенен пазьбегнуць адказнасьці за сьмерць чалавека.

Веданьне эмацыйнасьці ахвяры і маніпуляцыі ёй ёсьць абцяжарваючымі абставінамі для злачынцы, а не для ахвяры. Нават калі б ахвяра была псіхічна хворай, выкарыстаньне гэтай асаблівасьці асобы дзеля штурхання яе на сьмерць ёсьць супэрподласцю забойцы, што таксама павінна кваліфікавацца як абцяжарваючы абставіны ў здзяйсненьні злачынства. (Гэта я з нагоды розных допісаў у Сеціве людзей, якія падаюць нэгатыўныя зьвесткі пра Палякову і якія, у дадзеным выпадку, фактычна, ня маюць цяпер значэньня) Я ўжо не кажу пра антыбеларускі рэжымны друк, бо добра ведаю яшчэ з камуністычных часоў ягоную функцыю і задачу: ілгач і гадзіць у душу чалавекам, і назва тая ж, як быццам з труны – „Советская Бело-

руссия”, – і людзі тая ж. Чвэрць стагоддзя таму П. Якубовіч (цяперашні рэдактар „Сов. Бел.”) па заказе КПСС гадзіў у друку на беларускую моладзь, на калядоўнікаў у Менску, на беларускае Адраджэньне, папісваў гнусныя пасквілі. Зірк – аж жыў курылка, і цяпер папісвае: на Палякову накатаў (за дзень да яе сьмерці), заганяе людзей у пятлю, каламутная грязь.

Самагубства Яніны Паляковай і злачынная мэтодыка лукашыстаў уздымае ня новае, але вельмі важнае пытаньне метафізічнага кшталту. Як трактаваць сьмерць ахвяры ў хрысьціянскім сэнсе: як суіцыд ці як забойства праз суіцыд? Гэтае пытаньне паўстае незалежна ад суду. Пэўна, што сьвятары вырашаюць па фармальным характары сьмерці. І ўсё ж такі, усё ж: хто вінаваты ў такой трагедыі людзей, што не згадзіліся з цёмным рэжымам? Хто вінаваты ў заўчаснай сьмерці *Васіля Быкава*, якога заманілі ў Беларусь і лячылі заведама не адпаведна? Хто вінаваты ў сьмерці *Генадзя Карпенкі*, эпікрыз хваробы якога ведалі добра і падсыпалі ў каву, відаць, не Палёнія-210, але таго, чаго хапіла яму, каб праз тыдзень памерці? Хто вінаваты ў нацыянальнай духоўнай сьмерці тысячаў беларусаў? Хто вінаваты ў гэтай гангрэне абьякавасьці і страху, што паралізавала людзей? Рытарычныя пытаньні. Але скорая, ужо скорая мы мусім, павінны, дадзім на яго справядлівы адказ.

Зянон ПАЗЬНЯК

8 сакавіка 2009 г.

„ПАКУЛЬ ІСНУЕ РЭЖЫМ ЛУКАШЭНКІ, НІЯКОЙ ЛІБЭРАЛІЗАЦЫІ НЯ БУДЗЕ”

Сваё меркаваньне пра візыты ў Беларусь прадстаўнікоў Эўразьвязу выказаў старшыня Кансэрватыўна-хрысьціянскай партыі БНФ Зянон Пазьняк.

Пазьняк: „Найбольш важным візытам у Беларусь з боку Эўразьвязу быў візыт Хавіера Саліяны, і зьвязаны ён перш за ўсё з пытаньнем запрашэньня Лукашэнкі ў Прагу. Саліяна шукаў у Менску нават мінімальнага аргумэнтаў, каб такое запрашэньне можна было апраўдаць. Мы бачым з боку Эўразьвязу тыповую прагматычную палітыку. Яна была такой увесь час, толькі цяпер зь яе ськінулі дэмакратычны камуфляж і загаварылі найпрост з дыктатарам. З гледзішча геапалітыкі, супрацоўніцтва з Эўропай і ўдзел ва Усходнім партнэрстве нам выгадны і патрэбны. Але, на жаль, гэта не нашая палітыка, ня мы яе вядзем. Гэта палітыка Эўропы, якую яна праводзіць з выгодай для сябе, коштам нашых народных інтарэсаў. Мы будзем плаціць вельмі вялікую цану за гэтую палітыку. Пакуль што гэта выглядае так. І невыпадкова шмат у каго з беларусаў узнікаюць асацыяцыі з Мюнхэнам і з Аншлюсам 38-га году. Тады, каб заспакоіць Гітлера, здалі Аўстрыю і Чэхаславацкіну. Цяпер, каб забясьпечыць свае інтарэсы, здаюць дэмакратыю ў Беларусі, прыкрыўшы вочы на тое, што робіць рэжым у Беларусі. Калі Лукашэнка будзе запрошаны ў Прагу, гэта будзе азначаць, што Эўропа пагадзілася з рэпрэсіямі і этнацыдам, з арыштамі і судамі за беларускую мову, з нападамі міліцыі на кватэру былога дэпутата Вярхоўнага Савета Аксаміта і з рабаваньнем яго дэпутацкага архіву, з арыштамі ў Ваўкавыску, са зьбіцьцём міліцыяй моладзі ў Менску, і г. д. Гэта будзе знак для Лукашэнкі, што так рабіць – можна, і што гэта не перашкаджае Эўропе супрацоўнічаць з рэжымам. Гэта чэмпэрленаўшчына. Але вінаватыя ў такім стане рэчаў найперш самі беларусы. Наша грамадства ў цэлым пакуль што не працяляе асэнсаванай волі да барацьбы за свае інтарэсы, за гонар і годнасьць. Таму спадар Саліяна нас можа і ня ўлічваць у сваёй партытуры. Гэтае становішча нам трэба перамяніць, і ёсьць надзея, што мы яго пераменім. Што датычыць Лукашэнкі ў Эўропе, то наколькі я яго ведаю, на нейкім этапе справа скончыцца скандалам і гнеўнымі філіпікамі Лукашэнкі ў бок Захаду. **Карэспандэнт:** Цяпер шмат гавораць пра новыя тэндэнцыі ў палітыцы афіцыйнага Менску, якія ўжо займелі назву „лібэралізацыі”. У свой час у СССР працэсы сярэдзіны 1950-ых атрымалі назву „адлігі”, а ў канцы 80-ых мы памятаем „пэрабудову”. Цяпер – „лібэралізацыя”. Ці дае гэты пра-

цэс нейкія спадзяванні для Вас як для палітыка? **Пазьняк:** Перабудова ў СССР – гэта быў унутраны працэс, у Беларусі адбываецца зусім іншае. Тут тактыка самазахавання антыдэмакратычнага рэжыму ў адказ на перамену тактыкі Эўропы. Ніякай лібэралізацыі няма. Наадварот. Цяпер Лукашэнка стаў больш жорстка праводзіць палітыку ў дачыненні да нязгодных з яго рэжымам (да пратэстнай моладзі і іншых), арышты апошняга часу і зьбіцьцё пра гэта сьведчаць. Бо ён выдатна ведае, што палітыку на зьліжэньне праводзіць Эўропа, гэта трэба Эўропе, і ён хоча пайсьці ў гэтую Эўропу з гэтым рэпрэсіўным багажом. Ён хоча, каб яго прызналі, каб гэта стала нормай. Фактычна, Эўропа за свае геапалітычныя інтарэсы заплюшчвае вочы на палітыку рэжыму, на нашыя нацыянальныя інтарэсы, на зьнішчэньне мовы, парушэньне правоў чалавека. Але паўтараю: уся справа не ў Эўропе, уся справа – у нас саміх, у тым, што нашае грамадзтва на гэтым этапе страціла волю да барацьбы. Гэтую волю трэба здабыць. А пакуль існуе рэжым – ня будзе ніякай лібэралізацыі. Гэты рэжым антынародны, антыбеларускі, і ўвесь яго інтарэс – ўтрымацца пры ўладзе. У гэтым і палягае яго палітыка блянсаваньня паміж Эўропай і Масквой”.

Інтэрв’ю зрабіў С. Навумчык (радыё Свабода)

РАЗБУРЫЛІ КНІЖНУЮ КУЛЬТУРУ

Пасьля навагодніх сьвятаў па ўсіх каналах рэжымнай гэбельскайшчыны раз-праз выдаюць гуманітарныя заклікі, Заклікаюць „ратаваць бібліятэкі”. Гэта значыць, грамадзяне павінны б несці свае кнігі ў раённыя і абласныя кнігасховішчы, бо там усяго не хапае. Нядаўна паказалі тэлесюжэт пра драматычны стан у музычна-нотнай бібліятэцы сталіцы. Запіленыя кружэлкі, дапагонныя магнітафоны і г.д. Людзі шануюць кнігу, але задаюцца пытаньнямі. Навошта тады было кідаць сотні мільёнаў доляраў на пабудову Чупа-чупса („Нац. бібліотэкі”) на ўскраіне Менску? Навошта было ствараць гэты раскошны кашмар? Тым больш, стала вядома, што рэжым прадэманстраваў у Чупа-чупсе ўсю сваю жлобскую фантазію. Аказваецца, у адным комплексе з чытальнымі заламі і кнігасховішчамі знаходзяцца рэстаран, танцзала, саўны, спортзалі для культурыстаў, зала для рэжымных „палат”. Такого ня ведае сусьветная практыка. Людзі заўсёды чыталі кнігі ў адным месцы, а мыліся аголенымі ў іншым месцы. „Клопат пра культуру” мазгамі і рукамі рэжымных хамаў прывёў да трагічнага стану беларускую кніжную культуру.

Янка Базыль

НАЗВАННЯ ІМЁНЫ КУРАПАЦКІХ ВАНДАЛАЎ

На мінулым тыдні (пачатак студзеня) была спыненая крымінальная справа супраць вандалаў, якіх затрымалі ў Курапатах сябры КХП – БНФ ў той час, калі хуліганы валілі крыжы. (Іншага ад рэжыму нельга было і чакаць.) Якую выснову з гэтага трэба зрабіць людзям, для якіх Курапаты ёсьць сьвятым месцам? – пытаецца карэспандэнт радыё. -- Працягваць патруляваць урочышча? Спрабаваць высвятляць імёны вандалаў і імёны тых, хто даваў такія загады?

Зянон Пазьняк: “Выснову трэба зрабіць такую, што прамаскоўскі рэжым у Беларусі зацікаўлены ў зьнішчэньні Курапатаў і стымуляе, падтрымлівае вандалізм. Ніхто наўпрост загадаў вандалам не даваў, інакш бы вандалы маглі закласьці заказчыкаў. Гэ гэта робіць праз агентуру ўплыву. Агентамі ўплыву маглі быць сябры, настаўнікі і нават бацькі вандалаў.

Што датычыць высвятленьня імёнаў вандалаў, то няма пытаньня. Вось іхнія імёны і дадзеныя. Першы вандал – Астрэйка Павал Андрэвіч, нарадзіўся 29 сьнежня 1990 году ў Ніжневартаўску Цюменьскай вобласці, Расея. Жыве: Менск, вул. Гамарніка, 20, корп. 1, кв. 123. Бацькі: Астрэйка Андрэй Сяргеевіч і Астрэйка Святлана Уладзіміраўна. Другі вандал

Сябры КХП – БНФ аднаўляюць крыжы ў Курапатах пасля найсьцяя вандалаў. 2008 г.

– Шышко Вадзім Дзьмітрыевіч, нарадзіўся 7 чэрвеня 1992 году ў Менску. Жыве: Менск, вул. Мірашнічэнка, 47, кв. 172. Бацькі: Дзьмітры Анатольевіч Шышко і Алена Фёдараўна Шышко.

На пытаньне, што рабіць, адказ такі. Трэба паграбаваць, каб ворганы рэжымнай ўлады выконвалі законы. Ёсьць два шляхі – працэсуальны і грамадзка-палітычны. Трэба выкарыстаць абодва.”

-інф-

ПАГРОМШЧЫКІ КУЛЬТУРЫ

20 сьнежня 2008 г. Нідэрляндская газета „Het Volk” паведамляе, што падчас рамонту бруку ў дацкім горадзе Дамэ былі знойдзены прадметы эпохі сярэднявечча. Археёлагі пачалі рэгулярныя раскопкі і знайшлі шэраг мэталічных прадметаў, сярод іх прыгожыя цацкі для дзяцей.

Наш камэнтар: Ва ўсім цывілізаваным сьвеце як толькі адбываецца выпадковае адкрыцьцё старажытнасьці, людзі выклікаюць археёлагаў, і тыя вядуць нетаропкія дасьледваньні глебы. Выключэньнем з гэтага правіла зьяўляецца „навука” антыбеларускага рэжыму. Адзін з выразнейшых прыкладаў – „рэстаўрацыя”-разбурэньне Нясьвіжскага замка. Варвары ад культуры нагналі на гістарычную зямлю экскаватараў, гналі рабочых у атакі на аб’ект, абы пасьпець у „прызначаны тэрмін”. Нанесена шкода архітэктурнаму вобразу замка. Чаго вартыя, напрыклад, „істінна рускіе” элемэнтны на замкавай вежы, якія называюцца „кокошнікі” (іх ніколі не было на беларускай вежы)? Экскаватары мясілі зямлю, не зважаючы на культурныя слаі. Нелегальныя (або „чорныя”) археёлагі назьбіралі з гэтых адвалаў процьму каштоўнейшых гістарычных прадметаў: упрыгожваньні, зброю, кулі, кафлі і г.д. Рэжымныя арганізатары гэтага пагрому абавязкава будуць прыцягнуты да крымінальнай адказнасьці ў дэмакратычнай Беларусі. Гэтага нельга дараваць ніколі.

Юрка Марозаў

СТУДЗЕНЬСКІ СОЙМ

18 студзеня сёлета ў Менску адбыўся чарговы Сойм Беларускага Народна-га Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. Сойм заслухаў выступ сп. Зянона Пазьняка, Старшыні Беларускага Народна-га Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ, „Народны выхад з крызісу – ліквідацыя рэжыму” (публікуецца).

З дакладам аб палітычным і сацыяльна-эканамічным становішчы ў Беларусі і ў сьвеце выступіў сп. Сяргей Папкоў, намесьнік старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціян-

скай Партыі – БНФ. Не прамінула яшчэ й месяца пасля нашага зьезду, што адбыўся ў сьнежні 2008 г., а колькі падзеяў разгарнулася за гэты час. Многія людзі адчуваюць, што тэмпы разьвіцьця падзеяў, іх напружанасьць і энэргія нагадваюць лёсавызначальны для Беларусі і іншых народаў 1991-шы год. Аналіз паказвае, што жульніцкая авантура рэжыму з абвалам нацыянальнай валюты рыхтавалася заранёў і загад на абвал паступіў менавіта з Масквы. Пра гэта заранёў ведалі колы, блізкія да рэжыму, і банкаўскія структуры. Ведалі таксама многія ў Маскве, адкуль цэлымі цягнікамі прыезджалі дзялкі, каб выкупляць даляры, якія мелі ў Беларусі штучна

зніжаны курс. Перад новым годам рэжым прымусяў прадпрыемствы здаць у банкі іхныя валютныя рэзэрвы. 2 студзеня настаў абвал і на гэтым няшчасці мільёнаў беларусаў згаданыя колы добра нажыліся. Так дзейнічае не нацыянальны ўрад, а класічны акупацыйны, чужы рэжым. Людзей абрабавалі, беларускай эканоміцы быў нанесены магутны ўдар. Дэмагагічная прапаганда рэжыму звальвае ўсе праблемы на „крызіс у сьвеце, які пачаўся ў Амэрыцы”. Такім чынам нашых людзей спрабуюць дэзарыентаваць і заблытаць, злодзеі спрабуюць зьняць з сябе адказнасьць за злачынства. Але гэта ім ужо не ўдаецца ў поўнай меры. Людзі адварнуліся ад антыбеларускага рэжыму, не жадаюць

(Фота А. Фірулова)

Гарадня. Цэнтральная плошча.

удзельнічаць у яго псеўдавыбарчых авантурах і ратуюцца, не зважаючы на фальшывыя тлумачэньні і заклікі рэжымнай прапаганды. Прыкметна, што ў апошні час усе перамовы паміж прадстаўнікамі антыбеларускага рэжыму і імперскай Масквой праводзяцца за зачыненымі дзьвярмі. Ад народаў схавана праўдзвая інфармацыя аб рашэньнях, прынятых на гэтых перамовах. Аднак, паводле дзеяньняў рэжымнай прапаганды, якая мабілізавала па ўсёй Беларусі тысячы сваіх агентаў уплыву („стукачоў”) зразумела, што наступным крокам па разбурэньню беларускай эканомікі і дзяржаўнасьці Масква заплянавала ўвядзеньне ў Беларусі рускага рубля. Гэта дазволіла б імперскім структурам фактычна бясплатна захапіць беларускія прадпрыемствы і пакінуць наш народ жабраком на ўласнай зямлі. Неабходна тлумачыць людзям злачынны характар гэтых дзеяньняў і плянаў і арганізоўваць супраціў гэтай паўзучай акупацыі.

Гэтыя падзеі ў Беларусі адбываюцца на фоне міжнародных драматычных падзеяў. Перад новым годам разгарэлася вайна на Блізкім Усходзе, разьвязаная кліентам Масквы тэрарыстычнай арганізацыяй Хамаc. Масква меркавала, што такім чынам увага міжнароднай супольнасьці будзе занята выключна гэтай вайной, і 1 студзеня распачала маштабную правакацыю супраць Украіны. Маскоўская дыпляматыя і прапаганда паспрабавалі выставіць Украіну ў якасьці вінаватага і першапрычыны газавога крызісу. Але імперцы пралічыліся. Заходнія грамадзтвы і палітычнае кіраўніцтва дэмакратычных краінаў у асноўным адэкватна ацанілі характар і прычыны канфлікту. Украіна не парушала дамоўленасьцяў па транзіту газа, не крала газ, накіраваны на Заходнюю Эўропу. Менавіта Масква прымяніла ўсе тэхнічныя магчымасьці дзеля таго, каб пакінуць без паліва пасярод лютай зімы Украіну і шэраг эўрапейскіх краінаў. Але правакацыя з грукатам правалілася. У шэрагу краінаў (нават у такіх традыцыйна прарасейскіх, як Сэрбія і Баўгарыя) людзі паляць на вуліцах расейскія сьцягі, а дзяржаўнае кіраўніцтва актыўна шукае альтэрнатыўныя крыніцы энэргазабеспячэньня. Расея рызыкуе застацца без пакупнікоў сваіх энэрганосьбітаў.

Ёсьць яшчэ адзін аспект газавай маскоўскай правакацыі. Крэмль паспрабаваў арганізаваць маштабныя бунты ва ўсходніх вобласцях Украіны, якія павінны былі замярзаць ва ўмовах расейскай газавай блакады. Але адэкватныя дзеяньні кіраўніцтва і тэхнічных службаў Украіны сарвалі і гэты плян. Кіеў забясьпечыў усю краіну палівам з рэзэрвовых сховішчаў. Масква мела значна шырэйшы плян па дэстабілізацыі становішча ў постсавецкіх краінах. У абмежаваных маштабах Крэмлю ўдалося арганізаваць антыдзяржаўныя выступы і пагромы ў Рызе і Вільні, але і там плян Масквы праваліўся. Ганебным чынам Масква праз свой васальны рэжым у Менску

робіць нашу Беларусь закладнікам гэтай агрэсіўнай палітыкі, накіраванай супраць нашых суседзяў. Менавіта транзіт газа праз тэрыторыю Беларусі выкарыстоўваўся Масквой у якасьці мэтаду ціску на Украіну і іншыя дзяржавы. Толькі выйсьце з-пад каланіяльнай залежнасьці ад Расеі дазволіць нашай краіне вызваліцца ад гэтай ганебнай ролі. Нам неабходна гуртаваць здаровыя сілы беларускага грамадства на супраціў гэтай антынацыянальнай палітыцы.

Выступілі таксама сябры Союму з розных рэгіёнаў краіны. Яны распавялі аб выніках злачынных дзеяньняў антыбеларускага рэжыму. Паўсюль беларусы перажылі моцны шок пасля фінансавога абвалу, наладжанага рэжымам 2

студзеня. Многія людзі ағаломшаны і дэзарыентаваны, ня ведаюць, што рабіць. Неабходна даць грамадству ясную праграму паратунку нашай нацыянальнай маёмасьці, нашай Дзяржавы, забесьпячэньня нармальнай чалавечай будучыні для нашых дзяцей. Дзейнічаць неабходна хутка і адэкватна. Надта вялікая пагроза насунулася на нашу Беларусь. Трэба адбівацца ад імперскай Масквы так, як наш народ здолеў зрабіць гэта ў 1991 і 1996 гадах.

Соім абмеркаваў і прыняў пастанову „Аб разгортваньні крызісу і пакіданьні пасады А. Лукашэнкам” (публікуецца).

Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. (В. Буйвал).

18 студзеня 2009 г.

З Ь М Е С Т

1.	3. Пазьняк. Рыхтуемса да разьвіцьця падзеяў	1
2.	3. Пазьняк. Лукашэнка павінен зыйсьці	3
3.	3. Пазьняк. Народны выхад з крызісу – ліквідацыя рэжыму	4
4.	3. Пазьняк. Выхад з крызісу	5
5.	3. Пазьняк. Крызіс як магчымасьць пераменаў	6
6.	В. Буйвал. Сакавіцкі Соім	7
7.	Янка Базыль. Расейскія справы	7
8.	Аб фінансаво-эканамічным крызісе ў Беларусі	8
9.	Аб разгортваньні крызісу і пакіданьні пасады А. Лукашэнкам	8
10.	Аб антынацыянальных пагадзеньнях і незаконных дзеяньнях нелегітымнага кіраўніка выканаўчай улады на Беларусі	8
11.	Янка Базыль. Падарунак людзям, якія жывуць „абы вайны не было”	8
12.	Сьвяткаваньне Дня Волі ў Менску і ў Віцебску	9
13.	Рэпрэсіі рэжыму за абарону роднай мовы	10
14.	Янка Базыль. Якія экспэртыменты праводзяцца над малымі беларусамі	10
15.	Янка Базыль. Набегі на ўсходнія мяжы	11
16.	3. Пазьняк. Моцнае дрэва альбо слова ўдзячнасьці	11
17.	3. Пазьняк. Цяжкі час	12
18.	3. Пазьняк. Панаваньне цэнтры	13
19.	„Пакуль існуе рэжым Лукашэнка, ніякай лібэралізацыі ня будзе”	14
20.	Янка Базыль. Разбурылі кніжную культуру	15
21.	Названьня імяны курапашчкі вандаляў	15
22.	Юрка Марозаў. Пагрошччкі культуры	15
23.	В. Буйвал. Студзеньскі Соім	15

Нумар аддрукаваны пры падтрымцы беларускай фундацыі імя Рамуальда Траўгута.

Беларускія Ведамасьці

Беларускае выданьне

У супрацоўніцтве зь Беларускім Выдавецкім Таварыствам ў Амэрыцы

Рэдакцыя: Зьніон Пазьняк, Галіна Палачаніна

Адрас рэдакцыі: 02-017 Warszawa, Al. Jerozolimskie 125/127

тэл./факс: (+48 22) 628 76 73